

**Державний торговельно-економічний університет  
Кафедра світової економіки**

**ВИПУСКНА КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА**

на тему:

**Розвиток вітчизняної зовнішньої торгівлі предметами мистецтва**

(На матеріалах Асоціація «Український національний комітет  
Міжнародної Торгової Палати (ICC Ukraine)», м. Київ)

Студента (ки) 4 курсу, 18 групи,  
спеціальності 292

«Міжнародні економічні  
відносини»

ОП «Міжнародна торгівля»

\_\_\_\_\_

підпис

Прадійчук Катерина  
Романівна

Науковий керівник  
доцент,  
канд.екон.наук

\_\_\_\_\_

підпис

Олейніков Юрій  
Олександрович

Гарант освітньо-  
професійної програми  
доцент,  
канд.екон.наук

\_\_\_\_\_

підпис

Новак Олена  
Володимирівна

**Київ 2023**

# Державний торговельно-економічний університет

Факультет \_\_\_\_\_ Кафедра світової економіки  
Спеціальність 292 «Міжнародні економічні відносини»  
Освітня програма «Міжнародна торгівля»

**Затверджую**

Зав. Кафедри Ганна Дугінець

«\_\_» \_\_\_\_\_ 20\_\_ р

## **Завдання**

**на випускню кваліфікаційну роботу студентіві**

Прадійчук Катерина Романівна

(прізвище, ім'я, по батькові)

### **1. Тема випускної кваліфікаційної роботи:**

«Розвиток вітчизняної зовнішньої торгівлі предметами мистецтва» (на матеріалах Асоціація «Український національний комітет Міжнародної Торгової Палати (ICC Ukraine)», м. Київ)

Затверджена наказом ректора від «\_\_» \_\_\_\_\_ 20\_\_ р. № \_\_\_\_\_

2. Строк здачі студентом закінченого проекту (роботи)

3. Цільова установка та вихідні дані до проекту (роботи)

Мета проекту (роботи): визначення перспектив розвитку зовнішньої торгівлі України предметами мистецтва.

Об'єкт дослідження: обсяги експорту та імпорту товарів які відносяться до Група 97 «Твори мистецтва, предмети колекціонування та антикваріат» УКТ ЗЕД.

Предмет дослідження теоретичні та прикладні аспекти зовнішньої торгівлі предметами мистецтва.

### **4. Перелік графічного матеріалу:**

Обсяги продажів предметів мистецтва на світовому арт-ринку 2009–2021, Зростання продажів за вартістю на світовому ринку предметами мистецтва та антикваріату. Частка світового арт-ринку за вартістю у Частка світового арт-ринку США, Великобританії та Великого Китаю. Частка світового ринку публічних аукціонів за вартістю. Середня зміна обороту за дилерським сектором предметів мистецтва. Динаміка експорту та імпорту предметів мистецтва в Україні. Зовнішня торгівля окремими видами предметів мистецтва

**5. Консультанти по випускній кваліфікаційній роботі із зазначенням розділів, за якими здійснюється консультування:**

Розділ	Консультант (прізвище, ініціали)	Підпис, дата	
		Завдання видав	Завдання прийняв

**6. Зміст випускної кваліфікаційної роботи (перелік питань за кожним розділом)**

ВСТУП

РОЗДІЛ 1 ОСОБЛИВІСТЬ УЧАСТІ УКРАЇНИ В ЗОВНІШНІЙ ТОРГІВЛІ ПРЕДМЕТАМИ МИСТЕЦТВА

1.1. Роль та місце предметів мистецтва в міжнародній торгівлі.

1.2. Аналіз стану зовнішньої торгівлі України предметами мистецтва

Висновки до розділу 1

РОЗДІЛ 2. ВИЗНАЧЕННЯ ПЕРСПЕКТИВ РОЗВИТКУ ЗОВНІШНЬОЇ ТОРГІВЛІ УКРАЇНИ ПРЕДМЕТАМИ МИСТЕЦТВА

2.1. Оцінка конкурентоспроможності України на міжнародному ринку предметів мистецтва

2.2. Обґрунтування перспективних напрямків розвитку зовнішньої торгівлі України предметами мис

2.3. Прогнозування обсягів зовнішньої торгівлі предметами мистецтва у плановому періоді

Висновки до розділу 2

ВИСНОВКИ І ПРОПОЗИЦІЇ

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

## 7. Календарний план виконання випускної кваліфікаційної роботи.

№ пор.	Назва етапів випускної кваліфікаційної роботи	Строк виконання етапів роботи	
		за планом	фактично
1	2	3	4
1	Визначення напряму дослідження та затвердження теми ВКР	до 20.12.2022	20.12.2022
2	Узгодження плану ВКР з науковим керівником	до 10.02.2023	10.02.2023
3	Подача науковому керівнику на рецензування 1-го розділу ВКР	до 28.02.2023	28.02.2023
4	Подача науковому керівнику на рецензування 2-го розділу ВКР	до 26.04.2023	26.04.2023
5	Подача готової ВКР на кафедрі	до 23.05.2023	23.05.2023

8. Дата видачі завдання «    »      20   р.

9. Керівник випускної кваліфікаційної роботи.

Олейніков Ю.О.

*(прізвище, ініціали, підпис)*

10. Керівник освітньо-професійної програми Новак О.В.

*(прізвище, ініціали, підпис)*

11. Завдання прийняв до виконання студент

Прадійчук К.Р.

*(прізвище, ініціали, підпис)*

## 12. Відгук керівника випускної кваліфікаційної роботи

Випускна кваліфікаційна робота виконана на тему, що затверджена у Завданні. При написанні ВКР, студентом було дотримана цільова установка керівника та вихідні дані до проекту (роботи) стосовно мети, предмету та об'єкту дослідження.

За своєю структурою випускна кваліфікаційна робота відповідає Змісту визначеному у Завданні керівником. Ступінь розгляду та розкриття питань змісту достатньо висока, що свідчить про досягнення студентом поставленої ним у Вступі мети та завдань. Перелік графічного матеріалу є достатнім. В роботі використовуються сучасні статистичні данні. Робота оформлена належним чином який відповідає положенням Методичних рекомендацій до виконання ВКР. В цілому, випускна кваліфікаційна робота має закінчений вигляд, логічна за структурою і може бути рекомендована до захисту з позитивною оцінкою.

Керівник випускної кваліфікаційної роботи \_\_\_\_\_  
(підпис, дата)

## 13. Висновок про випускну кваліфікаційну роботу.

Випускна кваліфікаційна робота студента

Прадійчук К.Р.

(прізвище, ініціали)

може бути допущена до захисту екзаменаційній комісії.

Керівник освітньо-професійної програми \_\_\_\_\_ Новак О.В. \_\_\_\_\_  
(підпис, прізвище, ініціали)

Завідувач кафедри \_\_\_\_\_ Дугінець Г.В. \_\_\_\_\_  
(підпис, прізвище, ініціали)

« \_\_\_\_\_ » \_\_\_\_\_ 20 \_\_\_\_\_ р.

## АНОТАЦІЯ

**Прадійчук Катерина Романівна.** *Розвиток вітчизняної зовнішньої торгівлі предметами мистецтва*

У першому розділі досліджено роль та місце предметів мистецтва в міжнародній торгівлі, а також проведений аналіз сучасного стану зовнішньої торгівлі України предметами мистецтва. У другому розділі надана оцінка конкурентоспроможності України на міжнародному ринку предметів мистецтва, окреслено перспективні напрямки розвитку зовнішньої торгівлі українськими предметами мистецтва, а також здійснено прогноз їх обсягів у плановому періоді (2023-2025 рр.).

За результатами роботи зроблено висновки та пропозиції щодо напрямків розвитку зовнішньої торгівлі України предметами мистецтва шляхом розвитку експорту українських марок, інфраструктури арт-ринку та вдосконаленню митної політики в даній галузі.

**Ключові слова:** предмети мистецтва, зовнішня торгівля, арт-ринок, картини, малюнки, поштові марки, предмети колекціонування.

## ABSTRACT

**Pradiichuk Katerina Romanivna.** *Development of the state trade in art objects.* The first chapter examines the role and place of art objects in international trade, as well as an analysis of the current state of Ukraine's foreign trade in art objects. The second chapter provides an assessment of Ukraine's competitiveness on the international market of art objects, outlines promising directions for the development of foreign trade in Ukrainian art objects, and also makes a forecast of their volumes in the planning period (2023-2025).

Based on the results of the work, conclusions and proposals were made regarding the directions for the development of Ukraine's foreign trade in art objects through the development of the export of Ukrainian brands, the infrastructure of the art market, and the improvement of customs policy in this field.

**Keywords:** art objects, foreign trade, art market, paintings, drawings, postage stamps, collectibles.

## **ЗМІСТ**

<b>ВСТУП.....</b>	<b>3</b>
<b>РОЗДІЛ 1 ОСОБЛИВІСТЬ УЧАСТІ УКРАЇНИ В ЗОВНІШНІЙ ТОРГІВЛІ ПРЕДМЕТАМИ МИСТЕЦТВА.....</b>	<b>5</b>
1.1. Роль та місце предметів мистецтва в міжнародній торгівлі.....	5
1.2. Аналіз стану зовнішньої торгівлі України предметами мистецтва...12	12
Висновки до розділу 1 .....	19
<b>РОЗДІЛ 2. ВИЗНАЧЕННЯ ПЕРСПЕКТИВ РОЗВИТКУ ЗОВНІШНЬОЇ ТОРГІВЛІ УКРАЇНИ ПРЕДМЕТАМИ МИСТЕЦТВА.....</b>	<b>20</b>
2.1. Оцінка конкурентоспроможності України на міжнародному ринку предметів мистецтва.....	20
2.2. Обґрунтування перспективних напрямків розвитку зовнішньої торгівлі України предметами мистецтва.....	25
2.3. Прогнозування обсягів зовнішньої торгівлі предметами мистецтва у плановому періоді.....	31
Висновки до розділу 2 .....	34
<b>ВИСНОВКИ І ПРОПОЗИЦІЇ.....</b>	<b>36</b>
<b>СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....</b>	<b>38</b>
<b>ДОДАТКИ</b>	

## ВСТУП

**Актуальність теми.** Світовий ринок предметів мистецтва (або арт-ринок) вважається дуже різноманітним та специфічним за своєю структурою та динамікою. На відміну від промислових галузей під час кризи, ринок предметів мистецтва набирає обертів, а самі предмети мистецтва зростають у ціні. Поняття мистецтва вкрай широке: воно може виявлятися як надзвичайно розвинена майстерність у певній галузі, а також як вид культурної діяльності, що задовольняє любов людини до прекрасного. Разом з еволюцією соціальних естетичних оцінок, мистецтвом отримала право називатися будь-яка діяльність, спрямована на створення естетично-виразних форм. Тому питання розвитку вітчизняної зовнішньої торгівлі предметами мистецтва є вкрай актуальним на сьогодні та потребує подальших досліджень.

Аспекти мотивації персоналу було розглянуто у роботах таких дослідників як: Вагонова О. Г., Чернобаев В. В., Нестерова Л. Г., Дахнюк А. М., Передрій О. І., Оленіна О., Проценко О., Пічугіна Ю., Плисюк С., Чоп Т.О., Сагалович А., Звоник А., Улітіна О., Якуша Є. та інші.

**Мета роботи** – визначення перспектив розвитку зовнішньої торгівлі України предметами мистецтва.

Постановка такої мети дослідження зумовила необхідність вирішення таких взаємопов'язаних завдань:

- дослідити роль та місце предметів мистецтва в міжнародній торгівлі;
- проаналізувати стан зовнішньої торгівлі України предметами мистецтва;
- провести оцінку конкурентоспроможності України на міжнародному ринку предметів мистецтва;
- обґрунтувати перспективні напрямки розвитку зовнішньої торгівлі України предметами мистецтва;



- здійснити прогноз обсягів зовнішньої торгівлі предметами мистецтва у плановому періоді.

**Об'єкт дослідження** – обсяги експорту та імпорту товарів які відносяться до Група 97 «Твори мистецтва, предмети колекціонування та антикваріат» УКТ ЗЕД.

**Предметом дослідження** – теоретичні та прикладні аспекти зовнішньої торгівлі предметами мистецтва.

**Методи дослідження.** У процесі виконання роботи застосовувалася сукупність загальних та специфічних наукових методів. Серед методів теоретичного пізнання були використані: методи індукції та дедукції – при дослідженні ролі та місця предметів мистецтва в міжнародній торгівлі; системний метод та метод синтезу – під час аналізу стану зовнішньої торгівлі України предметами мистецтва. Емпіричні методи дослідження (такі як спостереження, порівняння та вимірювання) – під час оцінки конкурентоспроможності України на міжнародному ринку предметів мистецтва.

Інформаційною базою стали роботи вітчизняних та зарубіжних вчених, дані галузевих досліджень, матеріали Асоціації «Український національний комітет Міжнародної Торгової Палати (ICC Ukraine)», м. Київ

Представлена робота складається зі вступу, двох розділів, висновків, списку використаних джерел та додатків.

Надані рекомендації можуть бути використані у практичній діяльності Асоціації «Український національний комітет Міжнародної Торгової Палати (ICC Ukraine)», м. Київ

## РОЗДІЛ 1. ОСОБЛИВІСТЬ УЧАСТІ УКРАЇНИ В ЗОВНІШНІЙ ТОРГІВЛІ ПРЕДМЕТАМИ МИСТЕЦТВА

### 1.1. Роль та місце предметів мистецтва в міжнародній торгівлі

Міжнародну торгівлю предметами мистецтва найбільш точно визначають як торгівлю між країнами унікальними, невідтворюваними роботами художників. Торгівля мистецтвом суперечить типовим моделям міжнародної торгівлі, оскільки є культурно значущим товаром. Споживачі не сприймають його так само, як будь-який інший товар через естетичну цінність, унікальну для кожного виробу. Незважаючи на те, що унікальне мистецтво існує як кінцевий фізичний твір, воно все ще вважається інтелектуальною власністю. Це викликає дискусію щодо того, чи варто обмежувати експорт мистецтва з націоналістичних і культурних міркувань чи лібералізувати його заради здоровішого міжнародного ринку.

Аналіз арт-ринку ніколи не буває простим. Значна частина даних, доступних економістам з інших галузей, не є загальнодоступною на арт-ринку, а продажі обумовлені інколи швидкими змінами сприйняття. Ситуацію ускладнює той факт, що протягом 2021 року вплив пандемії дуже різнився – у деяких регіонах кордони були закриті протягом більшої частини року, а в інших обмеження розпочалися влітку [24].

Мистецтво має силу об'єднати людство у важкі часи, і останніми місяцями це здається більш доречним, ніж будь-коли. У той момент, коли подекуди у світі почала пандемія COVID-19, трагедія війни охопила Україну та Європу. Проте мистецтво може служити вищій меті, як це було протягом всієї історії, допомагаючи людям оплакувати, закарбувати у творах мистецтва та пам'ятати про людей, події і речі, які вони цінують [25].

У 2021 році світовий ринок предметами мистецтва значно відновився: загальний обсяг продажів дилерами та аукціонними будинками сягнув приблизно 65,1 мільярда доларів США.

До 2020 року останній серйозний спад був у 2009 році, коли вартість продажів впала на 36% до мінімуму в 39,5 мільярдів доларів, оскільки наслідки світової фінансової кризи вплинули майже на всі частини ринку. У 2010 році ринок значно відновився, коли відбувся бум у материковому Китаї та значний обсяг продажів у США, вартість яких до 2011 року зросла до 64,6 мільярдів доларів США. Бум китайського ринку закінчився у 2012 році з наступним уповільненням глобальних цінностей, але високими продажами в інших країнах. Наступні два роки привели ринок до піку в 68,2 мільярда доларів у 2014 році. З цього моменту показники між регіональними арт-ринками відрізнялися, а загальне зростання річних продажів було більш приглушеним [26; 27; 28; 29].

Ринок уже перебував під певним тиском до спалаху COVID-19 у 2020 році, оскільки геополітична напруженість і економічна невизначеність негативно вплинули на продажі в 2019 році, причому вартість впала на 5% до 64,4 мільярда доларів (рис. 1.1).

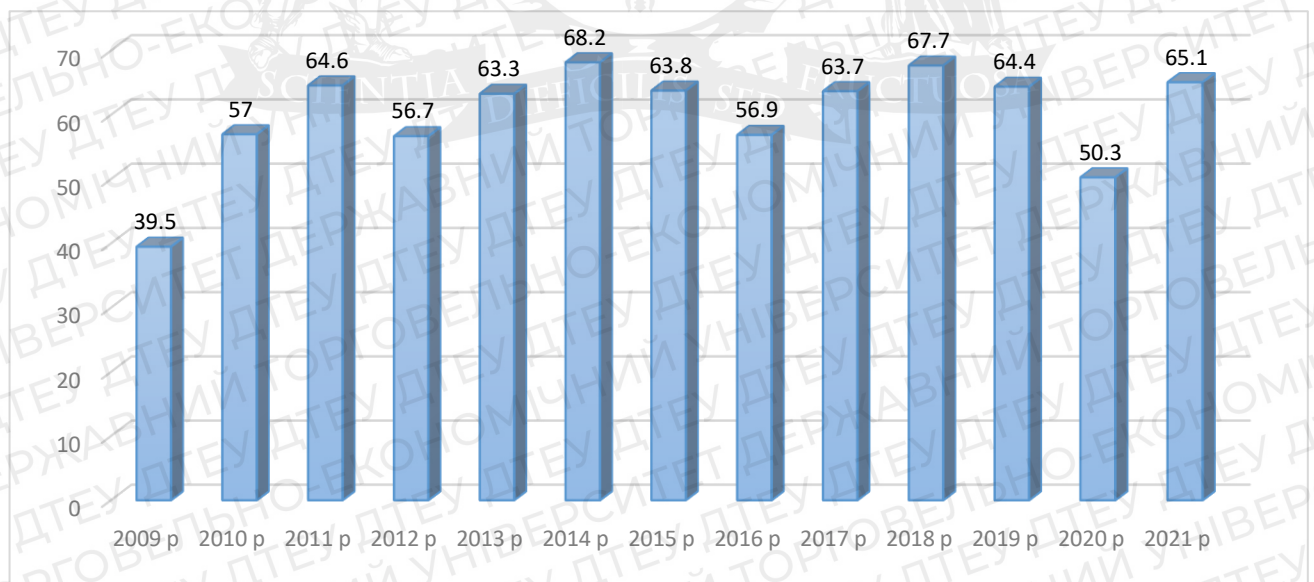


Рис. 1.1. Обсяги продажів предметів мистецтва на світовому арт-ринку 2009–2021, млрд. дол. США [26; 27; 28; 29; 30]

Однак початок пандемії на початку 2020 року спричинив період безпрецедентної кризи, коли підприємства були змушені закрити свої фізичні приміщення, а мистецькі ярмарки, живі аукціони та інші події, які стали

ключовими для продажів в останні роки, були скасовані. Незважаючи на пошук способів підтримувати торгівлю в Інтернеті, пандемія мала глибокий вплив на бізнес, що займається торгівлею предметами мистецтва. У 2021 році ринок продемонстрував велику стійкість в умовах триваючої невизначеності, при цьому відновлення сприяло потужному зростанню, особливо в секторі аукціонів, де продажі на вторинному ринку високоякісних творів мистецтва забезпечили значне підвищення вартості [30].

Після значного падіння на 23% у 2020 році обсяг продажів також відновився у 2021 році, збільшившись на 17% до приблизно 36,7 мільйона транзакцій у секторах аукціонів і дилерів. Дуже значна кількість транзакцій також відбулася за межами цих структур ринку предметами мистецтва, причому онлайн-платформи підтримували зростаючу кількість продажів мистецтва та предметів колекціонування від художників, творців і перепродавців (рис. 1.2).

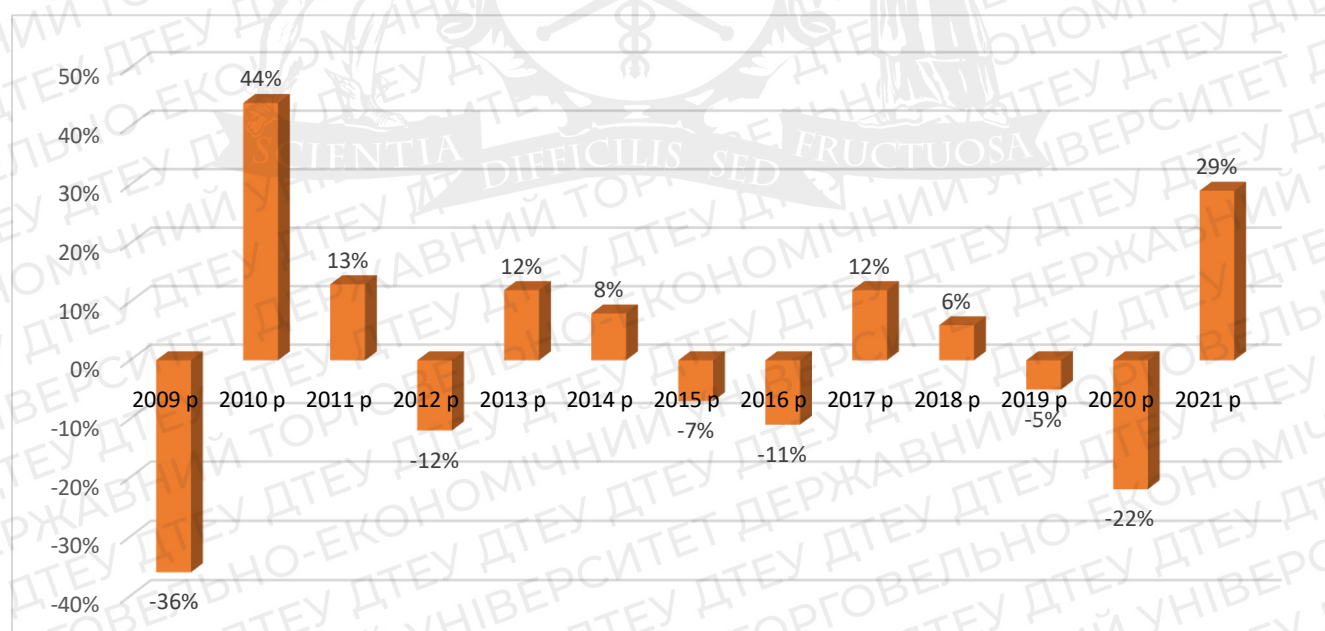


Рис. 1.2. Зростання продажів за вартістю на світовому ринку предметами мистецтва та антикваріату 2009–2021 рр., у % [26; 27; 28; 29; 30]

Протягом останніх кількох років спостерігається помітна різниця в ефективності між аукціонним і дилерським секторами, при цьому дилерські продажі (охоплюють як первинний, так і вторинний ринки) перевершують

публічні аукціони з точки зору зростання продажів у 2018 і 2019 роках, оскільки менш певний економічний і політичний контекст спонукав більше продавців до приватних продажів. Обидва сегменти впали під час кризи 2020 року: продажі на публічних торгах впали на 29%, а кількість дилерів – на 20% (рис. 1.2). Всупереч тенденції, приватні продажі аукціонних будинків зросли більш ніж на третину їх вартості. У 2021 році всі сегменти зросли, але саме сектор аукціонів продемонстрував найсильніше зростання порівняно з минулим роком: продажі на публічних аукціонах зросли на 47%. Приватні продажі аукціонних будинків зросли трохи більше ніж на третину, а дилери – на 18% [29; 30]. На три найбільші ринки предметами мистецтва - США, Китай і Великобританію, як і раніше припадала основна частка продажів у 2021 році, їх сукупна частка становила 80% (рис. 1.3).

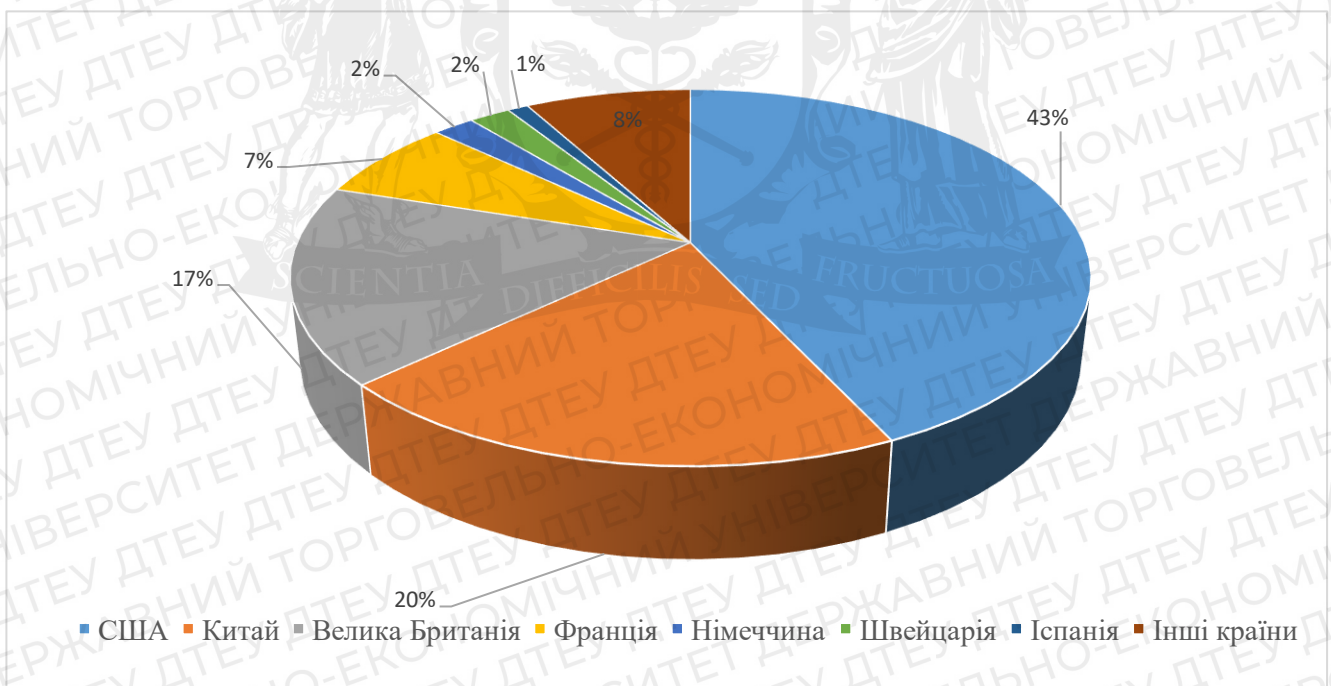


Рис. 1.3. Частка світового арт-ринку за вартістю у 2021 році, у % [26; 27; 28; 29; 30]

Ринок США зберіг свою лідируючу позицію, дещо підвищившись до 43% світових продажів у вартісному вираженні. Китай зберіг свою частку в 20% і був другим за величиною ринком мистецтва, тоді як Велика Британія опустилася на третє місце (рис. 1.4). У 2020 році ринкова частка Великої Британії була на рівні з Китаєм, тому впала на 3% у річному обчисленні до

17%, що є найнижчим показником за десятиліття, при цьому відновлення продажів було меншим, ніж два його головні конкуренти. Після значного падіння у 2020 році французький ринок зріс на 1% до 7%. Продажі в ЄС (тепер за винятком Великої Британії) становили 14%, що також зросло на 2% порівняно з минулим роком [29].

Втративши майже чверть вартості своїх продажів у 2020 році, ринок предметами мистецтва США значно відновився у 2021 році, коли продажі зросли на 33% до трохи більше ніж 28,0 мільярдів доларів. США були одним із найефективніших ринків за останнє десятиліття, що сприяло відновленню ринку мистецтва після світової фінансової кризи в 2010 році з продовженням зростання продажів до 2015 року.

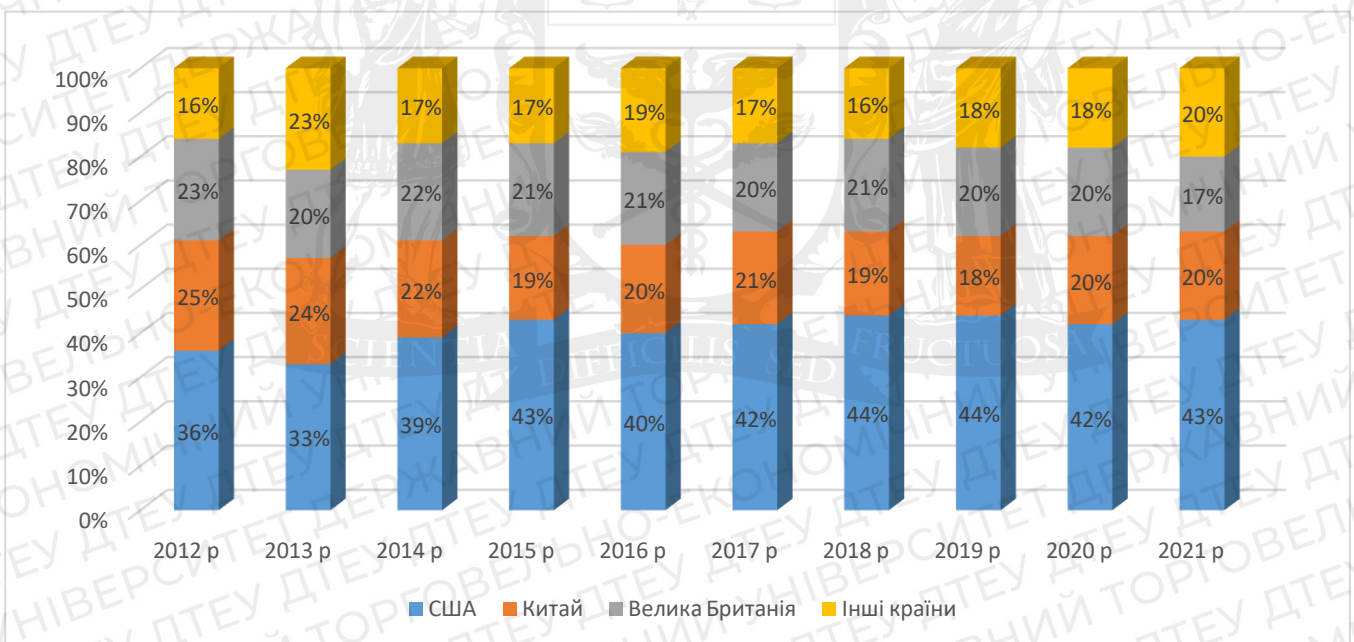


Рис. 1.4. Частка світового арт-ринку США, Великобританії та Великого Китаю 2012–2021, у % [26; 27; 28; 29; 30]

Скорочення на високому рівні призвело до падіння ринку на 16% у 2016 році, однак після цього відбувся стрибок до історичного максимуму в трохи менше 30 мільярдів доларів у 2018 році. Наступні два роки спостерігаємо зниження вартості: значне падіння продажів на аукціонах у 2019 році призвело до падіння ринку на 7%, а потім на 24% втрати вартості у 2020 році в складному контексті пандемії COVID-19 та інших ширших економічних і

політичних невизначеностей. Відновлення у 2021 році компенсувало втрату вартості у 2020 році та повернуло ринок на рівень продажів, досягнутих у 2019 році [28]. Завдяки такому зростанню вартість ринку США зросла на 42% за десятиліття та більш ніж подвоїлася у порівнянні з найнижчою точкою 2009 року.

Найбільшими міжнародними аукціонними центрами залишалися США, Китай і Велика Британія з домінуючою часткою 78% публічних аукціонних продажів за вартістю. Китай трохи випередив США з 33% (зменшення на 3% у порівнянні з минулим роком), а США зросли на 3% до 32% (рис. 1.5).

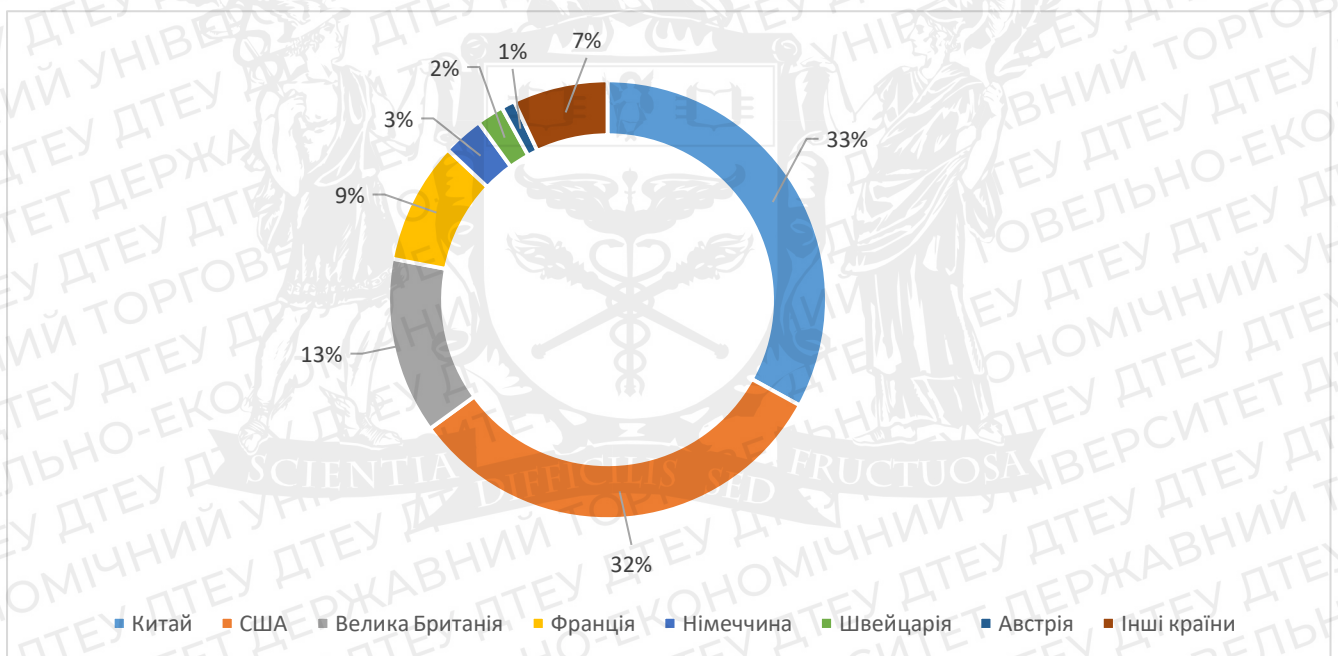


Рис. 1.5. Частка світового ринку публічних аукціонів за вартістю у 2021 р., у % [26; 27; 28; 29; 30]

Якщо уважніше розглянути конкретні сектори, в яких були активні дилери, то ті, хто зосереджувався на ринку сучасного мистецтва, як правило, досягали кращих результатів, ніж інші, із зростанням на 22% для тих, хто займався лише сучасним мистецтвом, і на 21% для тих, хто змішував сучасне й інші сектори (рис. 1.6). Дилери, які працюють виключно в секторі сучасного мистецтва, мали більш помірно зростання на 5%, однак ті, хто змішував сучасне мистецтво з іншими секторами, такими як сучасне мистецтво чи імпресіонізм, мають зростання на 16% [26; 27; 28].

Відносно невелика кількість респондентів, які працюють виключно в старих секторах ринку, таких як старовинні твори та імпресіонізм, спостерігали падіння продажів на 3%. Проте, знову ж таки, ті, хто змішував ці сектори з сучасними чи іншими старовинними секторами, були більш рівними своїм колегам (22%). Нарешті, торговці на ринках декоративного мистецтва, антикваріату та предметів старовини становлять лише незначне зростання на 2% у сукупності. Хоча продажі були стабільними, це сталося після особливо поганого 2020 року, коли продажі впали на 33%, що вказує на продовження тиску на дилерів у цій частині ринку. Як завжди, показники в цих секторах суттєво відрізнялися і, як правило, були кращими для дилерів вищого класу, незалежно від сектора.

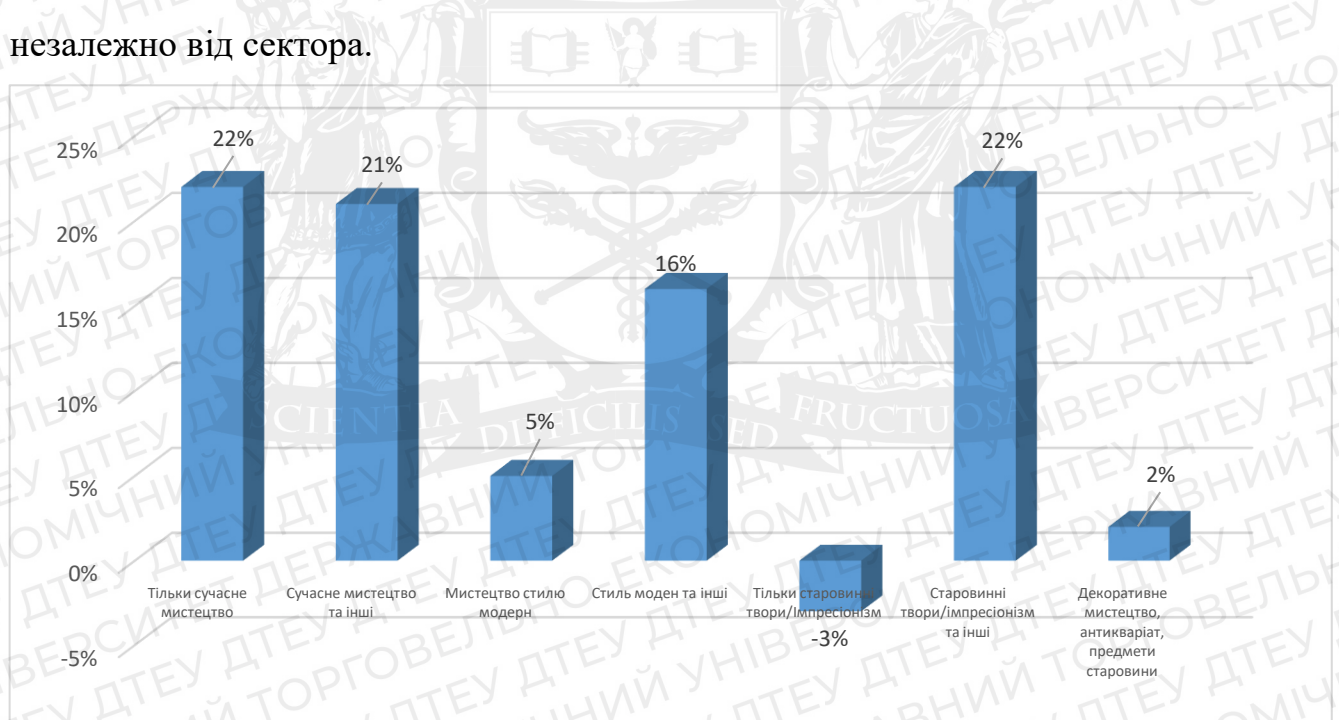


Рис. 1.6. Середня зміна обороту за дилерським сектором предметів мистецтва за 2020–2021рр., у % [26; 27; 28; 29; 30]

Отже, можна зробити висновок, що мистецтво має силу об'єднати людство у важкі часи, і останніми місяцями це здається більш доречним, ніж будь-коли. У той момент, коли подекуди у світі почала пандемія COVID-19, трагедія війни охопила Україну та Європу. У 2021 році світовий ринок предметами мистецтва значно відновився: загальний обсяг продажів дилерами та аукціонними будинками сягнув приблизно 65,1 мільярда доларів США. До



2020 року останній серйозний спад був у 2009 році, коли вартість продажів впала на 36% до мінімуму в 39,5 мільярдів доларів, оскільки наслідки світової фінансової кризи вплинули майже на всі частини ринку. Найбільші ринки предметами мистецтва - США, Китай і Великобританія, їх сукупна частка за результатами 2021 року становила 80%. Ринок США зберіг свою лідируючу позицію, дещо підвищившись до 43% світових продажів у вартісному вираженні. Найбільший ріст обороту продажів предметами мистецтва спостерігається на ринку сучасного мистецтва (22 %) та старовинними творами і стилю імпресіонізм (22 %). Найменший приріст характерний для секторів декоративного мистецтва, антикваріату та предметів старовини (2 %). Незважаючи на пошук способів підтримувати торгівлю в Інтернеті, пандемія мала глибокий вплив на бізнес, що займається торгівлею предметами мистецтва. У 2021 році ринок продемонстрував велику стійкість в умовах триваючої невизначеності.

## **1.2. Аналіз стану зовнішньої торгівлі України предметами мистецтва.**

Для аналізу стану зовнішньої торгівлі України предметами мистецтва візьмемо до уваги період 2012 – 2022 рр. (табл. 1.1). Варто відмітити, що обсяги експорту та імпорту предметами мистецтва України є досить незначними в загальній структурі зовнішньої торгівлі товарами – за аналізований період відсоток до загального обсягу становить нуль. Обсяги імпорту предметів мистецтва загалом перевищують обсяги експорту за період 2012-2021 рр., проте, у 2022 році експорт становив 1113,3 тис. дол. США, а імпорт, порівняно, менший та має показник 478,3 тис. дол. США [19].

Звертаємо увагу, що в період 2012-2014 рр. обсяги імпорту предметами мистецтва сягали найбільших показників. Так, у 2012 р. – 8134,7 тис. дол. США, у 2013 р. – 23412,8 тис. дол. США та у 2014 р. – 8784,7 тис. дол. США (рис. 1.7).

Таблиця 1.1

Обсяги зовнішньої торгівлі предметами мистецтва України за 2012-2022  
рр., тис. дол. США [19]

Рік	Експорт			Імпорт		
	тис. дол. США	у % до попереднього року	у % до загального обсягу	тис. дол. США	у % до попереднього року	у % до загального обсягу
2012	345,8	30,3	0,0	8134,7	33,5	0,0
2013	637,4	184,3	0,0	23412,8	287,8	0,0
2014	231,9	36,4	0,0	8784,7	37,8	0,0
2015	290,0	125,1	0,0	637,7	7,3	0,0
2016	182,5	62,9	0,0	1304,7	204,6	0,0
2017	240,4	131,7	0,0	757,9	58,1	0,0
2018	880,6	366,3	0,0	2066,4	272,6	0,0
2019	559,3	63,5	0,0	1954,3	94,6	0,0
2020	558,0	99,8	0,0	3997,7	204,6	0,0
2021	2671,4	478,7	0,0	6586,6	164,8	0,0
2022	1113,3	41,7	0,0	478,3	7,3	0,0

А після військового вторгнення Російської Федерації та анексії нею Криму, зовнішня торгівля предметами мистецтва України вкрай різко скоротилася.

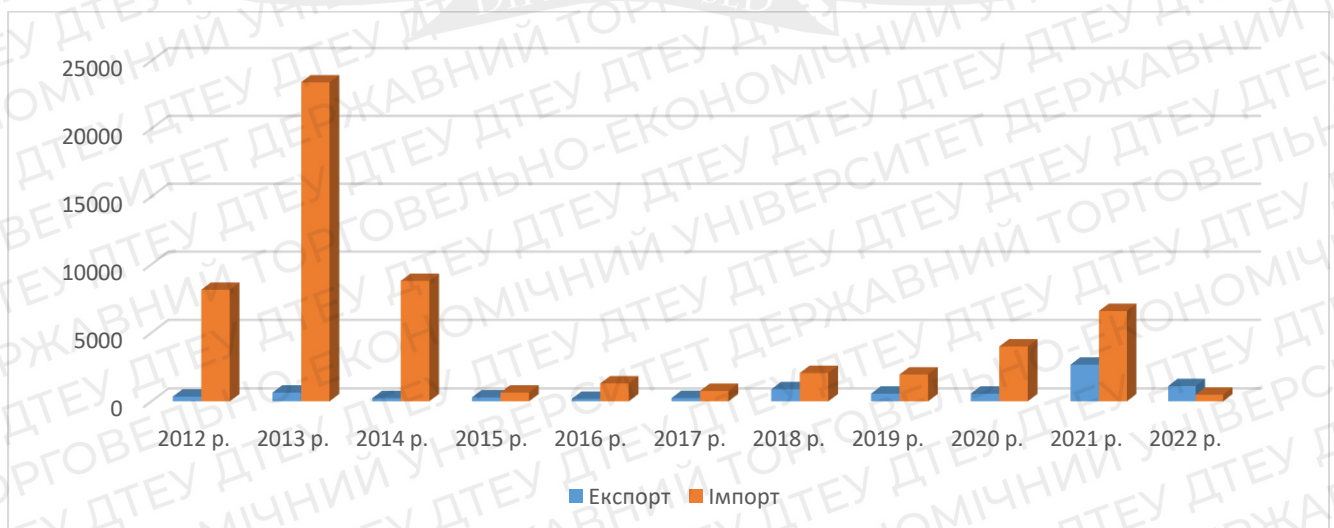


Рис. 1.7. Динаміка експорту та імпорту предметів мистецтва в Україні за 2012-2022 рр., тис. дол. США [19]

Лише з 2018 року по 2021 рік поступово спостерігається відродження міжнародної торгівлі предметами мистецтва. За цей період можна відмітити

ріст імпорту даним видом товарів (у 2018 р. – 2066,4 тис. дол. США; у 2019 р. – 1954,3 тис. дол. США; у 2020 р. – 3997,7 тис. дол. США; у 2021 р. – 6586,6 тис. дол. США). На жаль, після впровадження воєнного стану 24 лютого 2022 року у зв'язку із військовим вторгненням Російської Федерації до України, обсяги експорту та імпорту різко скоротилися та становили за результатами 2022 року: експорт – 11113,3 тис. дол. США, імпорт – 478,3 тис. дол. США.

Оскільки експортні та імпорتنі операції формують торговельний баланс країни, то важливим показником для аналізу є сальдо торговельного балансу — різниця між вартістю експорту та імпорту.

Сальдо торговельного балансу розраховується за формулою (1.1) [8]:

$$СТБ = З.Ех. - З.Ім, \quad (1.1)$$

де СТБ - сальдо торговельного балансу;

З.Ех - загальний обсяг експорту;

З.Ім - загальний обсяг імпорту.

Використовуючи формулу 1.1, розрахуємо сальдо торговельного балансу торгівлі предметами мистецтва України (табл. 1.2).

Таблиця 1.2

Сальдо торговельного балансу торгівлі предметами мистецтва України за 2012-2022 рр., тис. дол. США [11; 19; 22]

Період	Показник, млн. дол. США
2012	-7788,9
2013	-22775,4
2014	-8552,8
2015	-347,7
2016	-1122,2
2017	-517,5
2018	-1185,8
2019	-1395
2020	-3439,7
2021	-3915,2
2022	635,0

Позитивне сальдо торговельного балансу означає перевищення експорту над імпортом (країна більше продає, ніж купує). Негативне сальдо торговельного балансу — перевищення імпорту над експортом (країна більше

купує, ніж продає). Зазвичай вважається, що це погано. Як бачимо з проведеного дослідження, для України було характерне від'ємне значення торговельного балансу впродовж 2012-2021 рр. Лише 2022 року торговельний баланс торгівлі предметами мистецтва має позитивне значення – 635,0 тис. дол. США [16; 19].

Наступним показником для аналізу є коефіцієнт покриття імпорту експортом, який розраховується шляхом відношення загальних обсягів експорту до загальних обсягів імпорту країни за формулою (1.2) [8]:

$$I \text{ покр.} = Z. \text{Ех.} / Z. \text{Ім.}, \quad (1.2)$$

де  $Z. \text{Ех.}$  - загальний обсяг експорту;

$Z. \text{Ім.}$  - загальний обсяг імпорту ;

Використовуючи формулу 1.2, розрахуємо коефіцієнт покриття імпорту експортом предметів мистецтва України (табл. 1.3).

Таблиця 1.3

Коефіцієнт покриття імпорту експортом предметів мистецтва України протягом 2012-2022 рр. [11; 19; 22]

Період	Значення показника
2012	0,04
2013	0,03
2014	0,03
2015	0,45
2016	0,14
2017	0,32
2018	0,43
2019	0,29
2020	0,14
2021	0,41
2022	2,33

Торговельний баланс має позитивне сальдо, якщо даний коефіцієнт буде більшим за одиницю, і має від'ємне сальдо, якщо він буде меншим за одиницю. Отож, протягом 11 років дослідження можна виокремити лише 1 рік із значенням показника більше 1,00- це 2022 рік із значенням 2,33 [10]. Іншим рокам, що охоплюють період дослідження притаманне значення коефіцієнта

покриття імпорту експортом до 1,00 – а, отже, свідчить про негативні тенденції міжнародної торгівлі предметами мистецтва Україною за аналізований період.

Як бачимо із рис. 1.8, динаміка експорту та імпорту предметів мистецтва в Україні має нестабільний характер, обсяги зовнішньої торгівлі

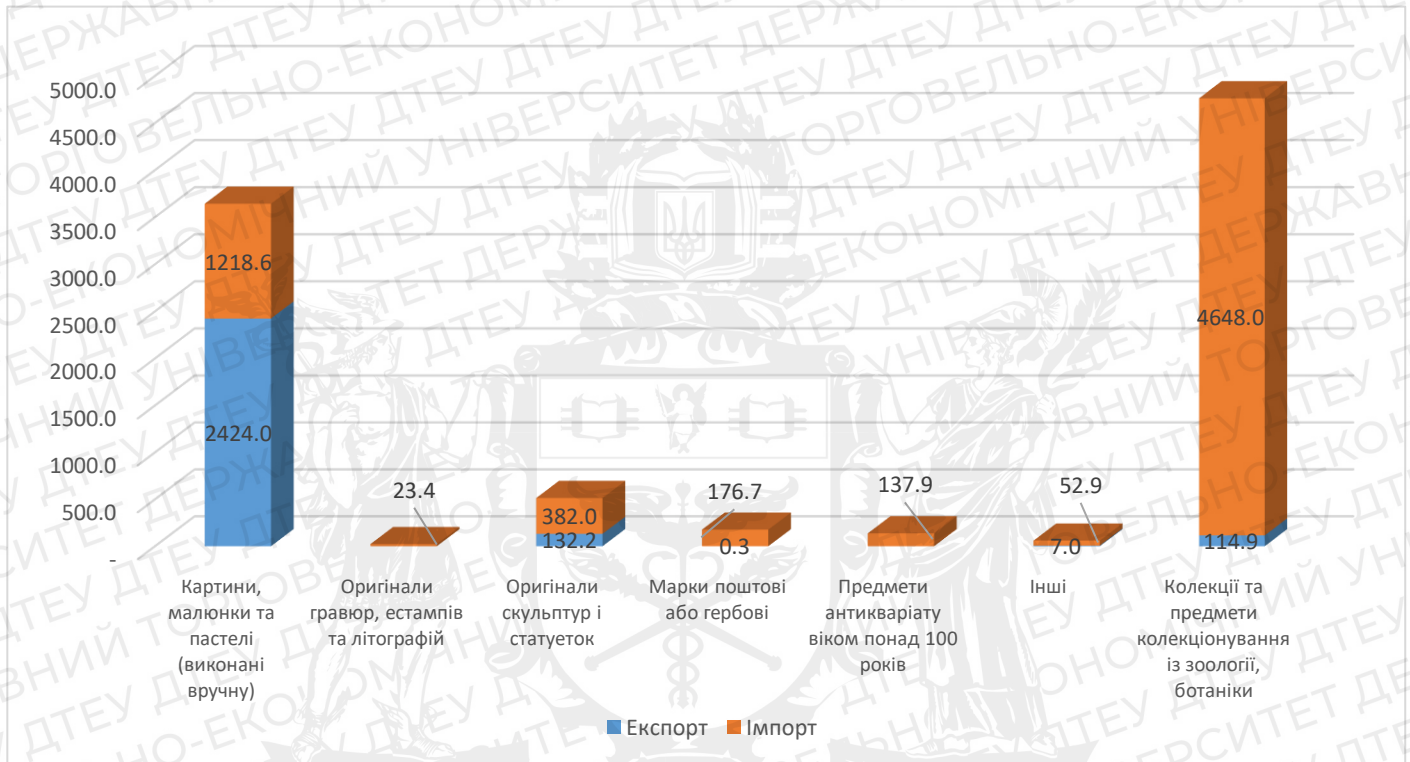


Рис. 1.8. Зовнішня торгівля окремими видами предметів мистецтва за 2021 рік, тис. дол. США [11; 19; 20]

На підставі статистичних даних, представлених у Додатку А, ми проаналізували обсяги експорту та імпорту предметами мистецтва Україною в розрізі країн світу.

Дослідження структури обсягу експорту картин, малюнків, пастель України у розрізі країн світу за 2021 рік (рис. 1.9) дає підстави стверджувати, що найбільше наша держава експортує в США (1162,7 тис. дол. США), Німеччину (533,9 тис. дол. США), Республіку Корея (360,0 тис. дол. США). Найменші обсяги експорту картин та малюнків надходять до таких країн, як:

Австралія (11,2 тис. дол. США), Об'єднаних Арабських Еміратів (10,6 тис. дол. США) та Франції (6,8 тис. дол. США) [19].

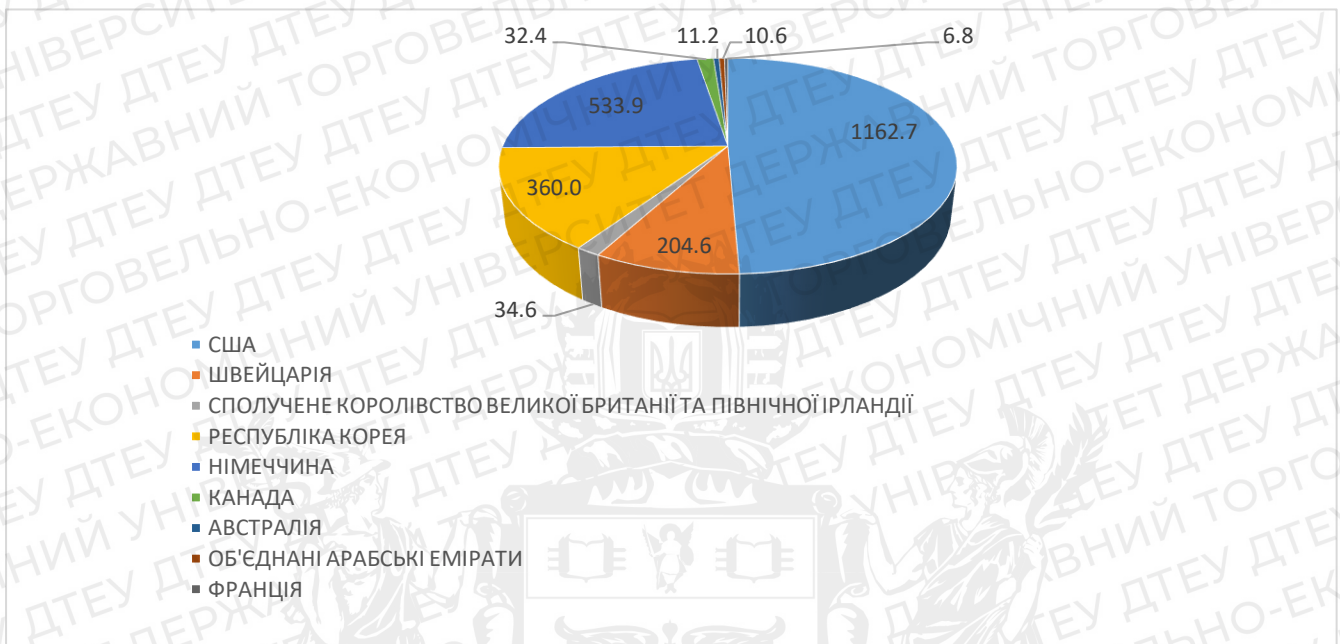


Рис. 1.9. Структура обсягу експорту картин, малюнків, пастель України у розрізі країн світу за 2021 рік, тис. дол. США [19]

Що стосується географії імпорту предметів мистецтва України, то варто відмітити, що найбільше картини, малюнки та пастелі завозяться з США (230,8 тис. дол. США), Великої Британії та Північної Ірландії (184,9 тис. дол. США), Швейцарії (168,0 тис. дол. США) та Італії (161,6 тис. дол. США). Менші обсяги імпорту спостерігаються з таких країн, як: Швеція (103,6 тис. дол. США), Польща (56,1 тис. дол. США) та Німеччина (22,2 тис. дол. США).

Таким чином, аналіз зовнішньої торгівлі України предметами мистецтва в розрізі країн-партнерів дає можливість стверджувати, що основним та яскраво вираженим серед них є США як в експорті, так і в імпорті предметів мистецтва. Далі можна відмітити Німеччину, Францію та Австрію. В цілому, імпорт предметів мистецтва нашою країною є більш рівномірним за критерієм географічного місця розташування імпортерів-постачальників даного виду товару.

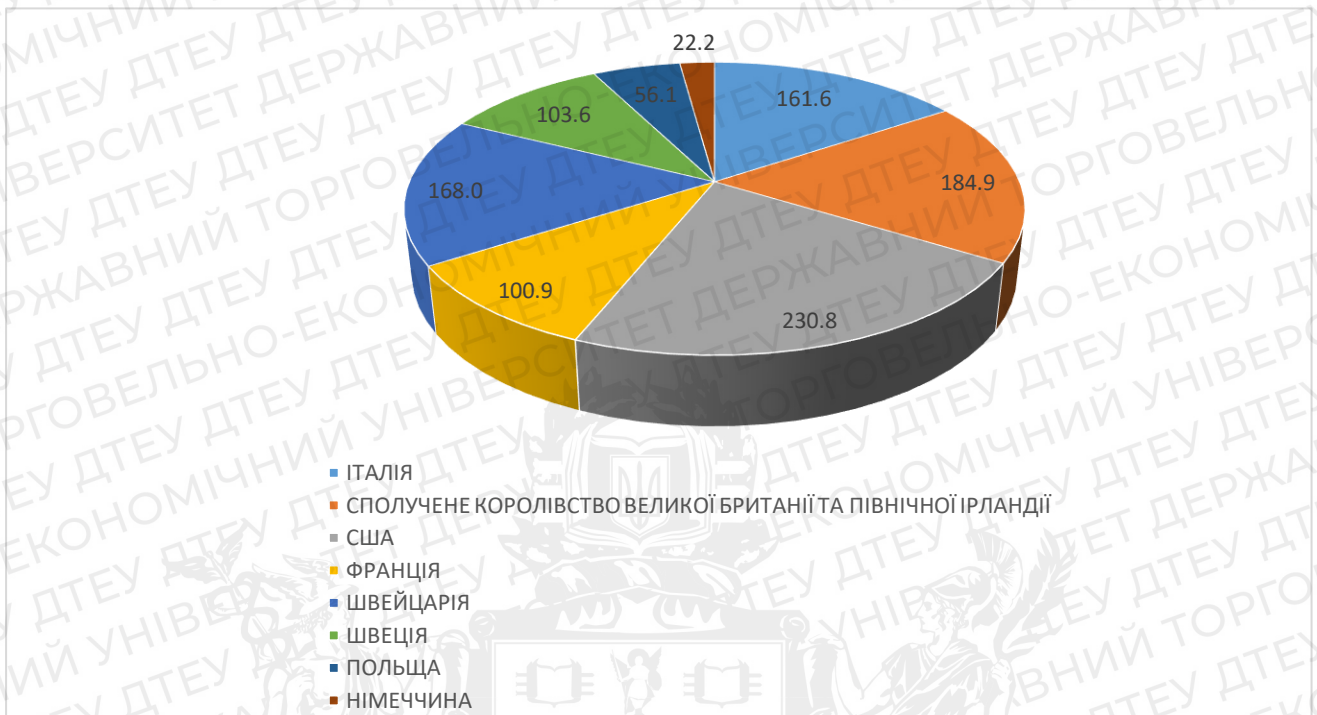


Рис. 1.10. Структура обсягу імпорту картин, малюнків, пастель України у розрізі країн світу за 2021 рік, тис. дол. США [19]

Отже, можна зробити висновок, що обсяги експорту та імпорту предметами мистецтва України є досить незначними в загальній структурі зовнішньої торгівлі товарами – за аналізований період відсоток до загального обсягу становить нуль. Обсяги імпорту предметів мистецтва загалом перевищують обсяги експорту за період 2012-2021 рр., проте, у 2022 році експорт становив 1113,3 тис. дол. США, а імпорт, порівняно, менший та має показник 478,3 тис. дол. США. В період 2012-2014 рр. обсяги імпорту предметами мистецтва сягали найбільших показників. Після військового вторгнення Російської Федерації та анексії нею Криму, зовнішня торгівля предметами мистецтва України вкрай різко скоротилася. На жаль, після впровадження воєнного стану 24 лютого 2022 року у зв'язку із військовим вторгненням Російської Федерації до України, обсяги експорту та імпорту різко скоротилися та становили за результатами 2022 року: експорт – 1113,3 тис. дол. США, імпорт – 478,3 тис. дол. США. Для України було характерне від'ємне значення торговельного балансу впродовж 2012-2021 рр. Лише 2022

року торговельний баланс торгівлі предметами мистецтва має позитивне значення – 635,0 тис. дол. США. Протягом 11 років дослідження можна виокремити лише 1 рік із значенням показника більше 1,00 - це 2022 рік із значенням 2,33. Іншим рокам, що охоплюють період дослідження притаманне значення коефіцієнта покриття імпорту експортом до 1,00 – а, отже, свідчить про негативні тенденції міжнародної торгівлі предметами мистецтва Україною за аналізований період. Аналіз зовнішньої торгівлі України предметами мистецтва в розрізі країн-партнерів дає можливість стверджувати, що основним та яскраво вираженим серед них є США як в експорті, так і в імпорті предметів мистецтва. Далі можна відмітити Німеччину, Францію та Австрію.

### **Висновки до розділу 1**

У 2021 році світовий ринок предметами мистецтва значно відновився: загальний обсяг продажів дилерами та аукціонними будинками сягнув приблизно 65,1 мільярда доларів США. До 2020 року останній серйозний спад був у 2009 році, коли вартість продажів впала на 36% до мінімуму в 39,5 мільярдів доларів, оскільки наслідки світової фінансової кризи вплинули майже на всі частини ринку. Найбільші ринки предметами мистецтва - США, Китай і Великобританія, їх сукупна частка за результатами 2021 року становила 80%. Ринок США зберіг свою лідируючу позицію, дещо підвищившись до 43% світових продажів у вартісному вираженні. Після військового вторгнення Російської Федерації та анексії нею Криму, зовнішня торгівля предметами мистецтва України вкрай різко скоротилася. На жаль, після впровадження воєнного стану 24 лютого 2022 року у зв'язку із військовим вторгненням Російської Федерації до України, обсяги експорту та імпорту різко скоротилися та становили за результатами 2022 року: експорт – 11113,3 тис. дол. США, імпорт – 478,3 тис. дол. США.



## РОЗДІЛ 2 . ВИЗНАЧЕННЯ ПЕРСПЕКТИВ РОЗВИТКУ ЗОВНІШНЬОЇ ТОРГІВЛІ УКРАЇНИ ПРЕДМЕТАМИ МИСТЕЦТВА

### 2.1. Оцінка конкурентоспроможності України на міжнародному ринку предметів мистецтва

Для оцінки конкурентоспроможності України на міжнародному ринку предметів мистецтва, скористаємося Індексом виявлених порівняльних переваг (Relative Comparative Advantage Index), RCA (індекс Ліснера-Баласси), який обраховується за формулою [15]:

$$RCA_{ij} = \frac{E_{ij}}{E_j} : \frac{E_w^i}{E_w}, \quad (2.1)$$

де,  $E_{ij}$  та  $E_w^i$  - відповідно, вартісний обсяг експорту товару  $j$  для країни  $i$  та світового експорту товару  $j$ ;

$E_j$  та  $E_w$  – загальні обсяги експорту обраної країни та світу.

Значення індексу RCA можна поділити на чотири групи: А, В, С та D. Група «А» ( $0 < RCA \leq 1$ ) означає, що в міжнародній торгівлі даними товарами країна не має порівняльних переваг.

Група «В» ( $1 < RCA \leq 2$ ) означає, що міжнародна торгівля країни цими товарами має слабо виражені порівняльні переваги.

Група «С» ( $2 < RCA \leq 4$ ) – означає, що в міжнародній торгівлі цими товарами країна має середньо виражені порівняльні переваги.

Група «D» ( $4 < RCA \leq \infty$ ) – означає, що в міжнародній торгівлі цими товарами країна має значні порівняльні переваги.

Розрахуємо індекс Ліснера-Баласси експорту таких предметів мистецтва як картини, малюнки та пастелі:

$$RCA_{ij} = \frac{2424}{68240000} : \frac{65100000}{28500000000} = 0,00000355 : 0,0022 = 0,0016$$

Таким чином, отримане значення індексу Ліснера-Баласси 0,0016 свідчить, що даний показник нижче 1 та відноситься до групи А, де Україна не має порівняльних переваг в експорті творами мистецтва.

Далі, для визначення конкурентоспроможності України на міжнародному ринку предметами мистецтва побудуємо багатокутник конкурентоспроможності.

Для порівняння візьмемо окремі країни-експортери та зрівняємо їх позиції із нашою державою. Дане дослідження буде проведене на основі наступних критеріїв: асортимент, частка ринку, ефективність просування, вартість товару та унікальність пропозиції.

З метою отримання уявлення про загальну ринкову ситуацію, виявлення актуальних тенденцій у розвитку ринку та проведення конкурентного аналізу за виділеними критеріями використовувалися такі методи:

- кабінетне дослідження, що включає аналіз матеріалів друкованих та електронних ЗМІ, результатів досліджень сторонніх організацій;
- експертні оцінки. Оцінка проводилася за 10-бальною шкалою прямо для порційного рівня заданих критеріїв.

Таблиця 2.1

Аналіз конкурентоспроможності України на міжнародному ринку предметами мистецтва бальним методом [19; 25; 28; 29]

Критерій/конкурент	Україна	США	Канада	Китай	Німеччина
Асортимент	3	10	8	4	5
Частка ринку	1	8	6	8	4
Ефективність просування	2	6	5	6	6
Вартість товару	4	7	7	7	7
Унікальність пропозиції	4	9	4	7	4

На основі отриманих даних в табл. 2.1 побудуємо багатокутник конкурентоспроможності (рис. 2.1).

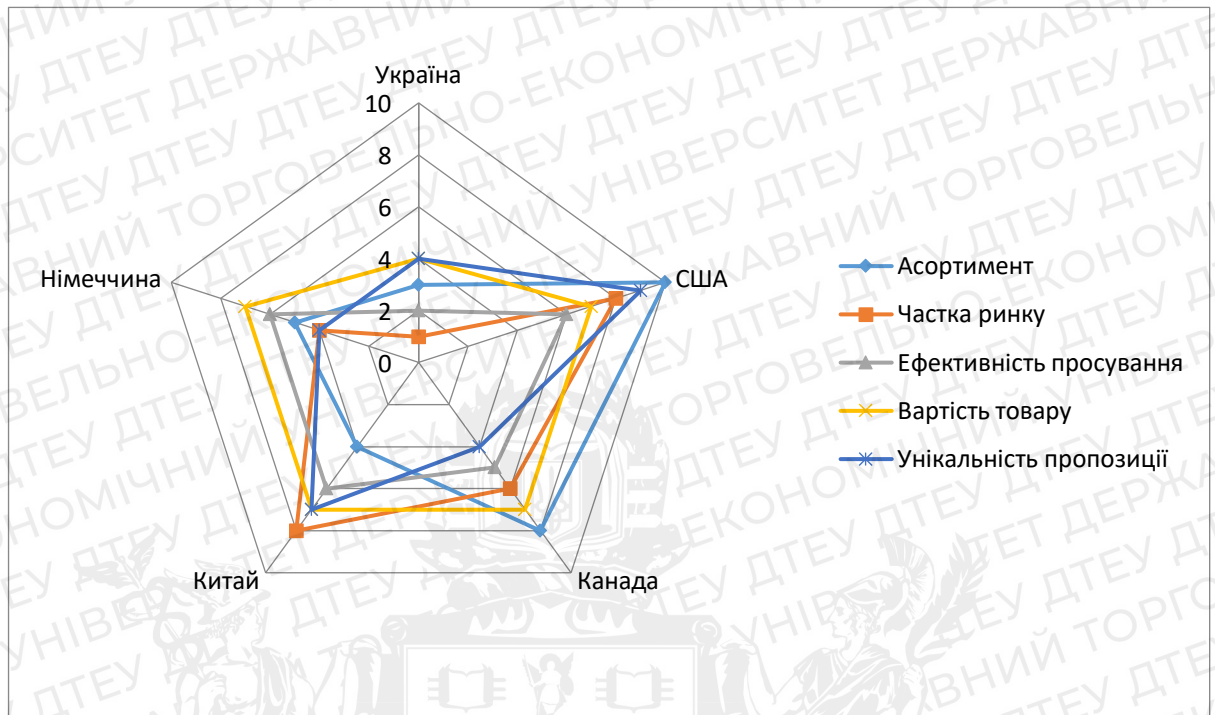


Рис. 2.1. Багатокутник конкурентоспроможності України на міжнародному ринку предметами мистецтва [19; 25; 28; 29]

Як бачимо, із рис. 2.1 стан конкурентоспроможності України на світовому ринку предметів мистецтва вкрай поганий: за аналізованими критеріями наша держава посіла найнижчі позиції. Порівняно із США, Канадою, Німеччиною та Китаєм, Україна значно поступається за такими критеріями як асортимент (3 бали), частка ринку є взагалі найменшою (1 бал), ефективність просування також слабо розвинена (2 бали), вартість товару та унікальність пропозиції отримали по 4 бали та свідчать про певні досягнення лише по таким критеріям.

Але, в цілому, Україна має дуже низькі показники конкурентоспроможності щодо зовнішньої торгівлі предметами мистецтва. Зокрема, визначено слабкий рівень просування даного виду товару на світовий ринок. Хоча, як показав аналіз обсягів експорту та імпорту предметами мистецтва, українські картини мають достатньо хороший попит за кордоном,

тому в Україні беззаперечно є потенціал покращити свої позиції щодо торгівлі таким видом товарів.

Щоб визначити сильні та слабкі сторони України на міжнародній торгівельній арені предметами мистецтва, а також встановити її можливості та загрози, побудуємо SWOT- матрицю (табл.. 2.2).

Таблиця 2.2

Матриця SWOT-аналізу України міжнародної торгівлі предметами мистецтва [14; 19; 22]

<p><b>Сильні сторони:</b></p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1) Наявність більш ніж 50 тис. художників та митців</li> <li>2) Багата та колоритна культура українського народу</li> <li>3) Дешева вартість творів мистецтва</li> </ol>	<p><b>Слабкі сторони:</b></p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1) Незначний асортимент предметів мистецтва</li> <li>2) Відсутність політики просування на світовому ринку</li> <li>3) Недостатня ніша ринку</li> <li>4) Низький рівень зацікавленості українським мистецтвом</li> <li>5) Відсутня участь в міжнародних аукціонах</li> <li>6) Неструктурованість ринку</li> <li>7) Тінізація ринку</li> <li>8) Нестача необхідної інфраструктури</li> <li>9) Відсутність інформації про реєстри предметів мистецтва</li> <li>10) Високе ввізне мито</li> <li>11) зтяжний процес винесення рішення про можливість ввезення /вивезення предмету мистецтва (протягом 1 місяця)</li> <li>12) Не визнаний статус приватного колекціонера</li> </ol>
<p><b>Можливості:</b></p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1) Реформування вітчизняного законодавства щодо ввезення та вивезення предметів мистецтва</li> <li>2) Відкриття нових напрямів мистецтва (українська символіка, поштові марки)</li> <li>3) Спрощення митної процедури для предметів мистецтва</li> </ol>	<p><b>Загрози:</b></p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1) Нестабільність законодавчої бази;</li> <li>2) Нестабільність економічної ситуації в країні</li> <li>3) Наявність першочергових питань, що стосуються оборони держави</li> <li>4) Зниження рівня доходів населення</li> <li>5) Можливий ріст конкуренції</li> <li>6) Введення військового стану в країні через воєнну агресію Російської Федерації</li> <li>7) Ріст безробіття</li> </ol>

Таким чином, матриця SWOT-аналізу України міжнародної торгівлі предметами мистецтва дає підстави зазначити, що мають місце ряд проблем в даному напрямі. Основними з них є недосконалість, а інколи і суперечливість

законодавства України, що регулює порядок ввезення або вивезення предметів мистецтва. Так, відповідно до Закону України «Про вивезення, ввезення та повернення культурних цінностей» витвір мистецтва, який ввозиться до території України, має підлягати державній експертизі [17]. Проте, в даному законодавчому акті не зазначені принципи, порядок та чіткі критерії такої експертної оцінки. В Україні експерт приймає рішення і видає експертний висновок одноосібно. Наприклад, у світовій практиці, для аналогічної експертизи витворів мистецтва потрібен висновок не менш ніж шести різних експертів.

Також негативним аспектом для розвитку позицій України на світовому ринку предметів мистецтва є досить затяжний процес винесення рішень щодо дозволу ввезення чи вивезення культурних цінностей (протягом 1 місяця). Такий аспект значно зменшує гнучкість та мобільність ринку предметами мистецтва. Наприклад, за кордоном для декларування твору мистецтва вартістю до 10 тис. дол. США витрачають до 1 год., а для картин, які продані на аукціонах – 15 хв [22].

На сьогодні, в Україні діє досить високе ввізне мито на предмети мистецтва. Це, в свою чергу, сприяє тінізації даного ринку та приховуванню реальних цін за товар. Крім того, в нашій державі до цих пір не визнаний офіційно статус приватних колекціонерів, які, в свою чергу, є основними учасниками міжнародного ринку предметів мистецтва. Такий аспект, також негативно впливає на привабливість та конкурентоспроможність нашої країни в даній області міжнародної торгівлі.

На ряду із великим переліком слабких сторін та загроз для України в сфері торгівлі предметами мистецтва, все ж таки є і сильні сторони: наявність талановитих та відданих своїй роботі більш ніж 50 тис. художників, а також неповторна українська культура, яка беззаперечно користується високим попитом у іноземців. Тому, є перспектива в Україні відродити та належним

чином організувати процес ввозу та вивезення творів мистецтва та, в результаті, посісти гідне місце в міжнародній торгівлі даним видом товару [18].

Отже, можна зробити висновок, що отримане значення індексу Ліснера-Баласси 0,0016 свідчить, що даний показник нижче 1 та відноситься до групи А, де Україна не має порівняльних переваг в експорті творами мистецтва. Крім того, був проведений аналіз конкурентоспроможності України на міжнародному ринку предметами мистецтва бальним методом. Дане дослідження показало, що Україна має дуже низькі показники конкурентоспроможності щодо зовнішньої торгівлі предметами мистецтва. Зокрема, визначено слабкий рівень просування даного виду товару на світовий ринок. Хоча, як показав аналіз обсягів експорту та імпорту предметами мистецтва, українські картини мають достатньо хороший попит за кордоном, тому в Україні беззаперечно є потенціал покращити свої позиції щодо торгівлі таким видом товарів. Матриця SWOT-аналізу України міжнародної торгівлі предметами мистецтва дає підстави зазначити, що мають місце ряд проблем в даному напрямі. Основними з них є недосконалість, а інколи і суперечливість законодавства України, що регулює порядок ввезення або вивезення предметів мистецтва. Також негативним аспектом для розвитку позицій України на світовому ринку предметів мистецтва є досить зтяжний процес винесення рішень щодо дозволу ввезення чи вивезення культурних цінностей (протягом 1 місяця). В Україні діє досить високе ввізне мито на предмети мистецтва. Це, в свою чергу, сприяє тінізації даного ринку та приховуванню реальних цін за товар.

## **2.2. Обґрунтування перспективних напрямків розвитку зовнішньої торгівлі України предметами мистецтва**

Наразі, коли йде повномасштабна війна, вбачається що питання розвитку мистецтва в Україні не на часі. Проте це не так. За період з 24 лютого 2022 року війна надала новий виток активізації мистецької діяльності.

Теперішні події спонукали художників більш відповідально відноситися до свого фаху. Це збагатить мистецтво, бо раніше було багато вичерпання і запозичення, вторинні естетичні ідеї, а натомість забулися громадянські і ціннісні координати, які повинні супроводжувати творчість художників.

Війна впливає на усі без винятку сфери життя українців, а творчість, як найбільш чутлива, реагує на пережите найбільш емоційно.

Повномасштабне вторгнення російських військ на територію України стало каталізатором багатьох культурних процесів. Небувале зростання рівня зацікавленості історією нашої країни, масовий перехід на українську мову та докорінна зміна ставлення до української ідентичності. З попелу війни постало й мистецтво.

Українські митці представлятимуть нашу країну на світовій арені єдиним фронтом, спільно формуючи її новий бренд. Вони продовжать бути у світовому мейнстрімі, демонструючи українські духовні та культурні цінності. Імідж України поступово відходить від образу країни, яка потребує допомоги. Вона вже стала краєм сміливих і талановитих людей [20].

Основним в сучасному українському мистецтві є питання самоідентифікації: «хто ми, яка у нас національна ідентичність, які існують міфи про цю ідентичність і хто ми на світовій карті». Минуле осмислюється дуже широко та з різних позицій, це впливає на формування сьогодення та простежується навіть в українській моді, яка влітає у дизайн повсякденних речей етнографічні мотиви. Наприклад, бренд GUNIA (що означає «гуцульський верхній одяг») використовує народні ремесла у виробництві та позиціонує кожну колекцію як своєрідний гід традиційної культури [13].

Водночас митців цікавить і розуміння свого сьогодення - гендера, кордонів, ставлення до цифрового світу, можливості перебувати в іншому місці та водночас бути частиною України. Особливого значення набуває тема міграції та переміщення. Сучасні українські митці є своєрідним рупором країни у світі. Серед таких: Маша Рева, яка робила костюми для лондонської

Королівської опери Борис Михайлов - єдиний українець, який отримав аналог Нобелівської премії у фотографії, Ілля Чічкан, чії роботи показують у нью-йоркському МоМа. Ще є Анатолій Криволап, за роботами якого полюють найдосвідченіші колекціонери. Його полотно «Кінь», наприклад, пішло з молотка на аукціоні Phillips у Лондоні майже за 140 тисяч євро. Криволап досі живе та працює у рідній Київській області [13].

Як бачимо, багато митців з України популяризують українське мистецтво у різних його проявах, таким чином висвітлюючи жахливі події війни в нашій державі.

Тому вважаємо, що на сьогодні є досить актуальним просування українських предметів мистецтва, присвячених війні в Україні. Беззаперечно, такі товари будуть користуватися великим попитом за кордоном.

Також варто не забувати, що в майбутньому вступ України до ЄС також позитивно вплине на конкурентоспроможність країни на світовому ринку мистецтва, відкриваючи ряд торговельних платформ та вигідних умов експорту чи імпорту.

Проте, перш за все потрібно зробити реформи в українському законодавстві щодо порядку, критеріїв та правил проведення експертизи предметів мистецтва, що ввозяться або вивозяться.

Також потрібно переглянути митні тарифи на імпорт творів мистецтва. Так, як миті бар'єри вкрай зависокі, це беззаперечно негативно проявляється на обсязі імпортних операцій, тінізації ринку предметами мистецтва, викривленням їх вартості тощо. При цьому, цікавим є досвід Франції, яка є найстаршим учасником ринку предметів мистецтва. Так, у 2011 році, уряд Франції хотів прийняти закон, згідно якого обкладалися податком високі статки, в тому числі це стосувалося і витворів мистецтва. Проте, такий закон був відхилений, оскільки французи розуміли, що додаткові податкові навантаження зможуть негативно вплинути на обсяги продажів предметів мистецтва, а й взагалі звести нанівець арт-ринок в країні [21].



Наразі вкрай необхідно активно розвивати інфраструктуру арт-ринку (аукціонів, фахівців з консультування, арт-дилерів, експертів з оцінки чи страхування предметів мистецтва тощо).

Крім того, в Україні потрібно налагодити доступ до єдиних джерел інформації про реєстри предметів мистецтва. Це надало змогу колекціонерам, інвесторам або просто зацікавленим купцям швидко та зручно здійснювати пошук потрібного об'єкту мистецтва, володіти достовірною інформацією, не звертаючись до посередників.

Таким чином, підсумовуючи вище зазначене, для максимальної інтеграції вітчизняного арт-ринку на міжнародний рівень потрібно на державному рівні провести низку реформ та дій, а саме:

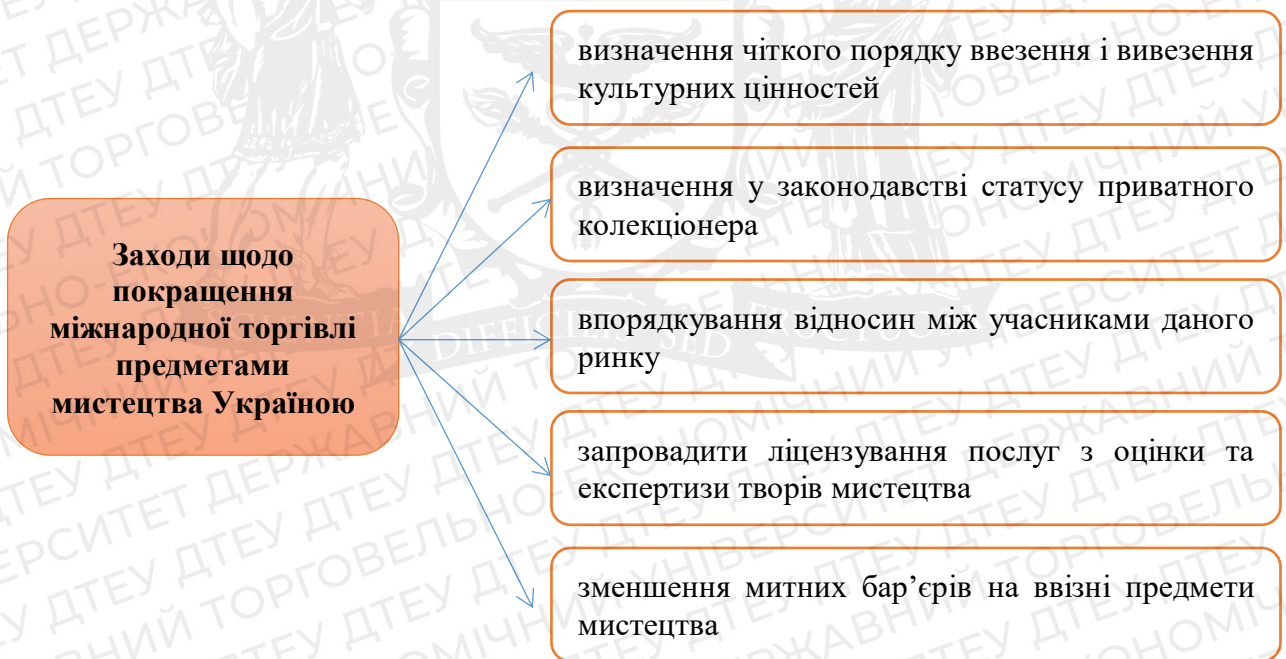


Рис. 2.2. Заходи щодо покращення міжнародної торгівлі предметами мистецтва Україною [15; 16; 20]

На прикладі таких країн, як Китай (який є одним із лідерів на міжнародному ринку предметами мистецтва), Мексика, Індія, де держава всебічно підтримує розвиток ринку творів мистецтва видно, наскільки ефективно це проявляється на позиції цих країн на світовій арені міжнародної

торгівлі [29]. Так, в Китаї колекціонери є ключовими учасниками арт-ринку, тому їх права закріплені на державному рівні законодавчо, що, в свою чергу, зменшує їх ризики та надає ряд гарантів під час продажу або покупки предметів мистецтва.

Після встановлення чіткого порядку ввезення і вивезення предметів мистецтва, окреслення статусу приватного колекціонера в українському законодавстві, впровадження ліцензування послуг з оцінки творів мистецтва, а також перегляду розміру мита вважаємо є перспективними наступні вектори розвитку міжнародної торгівлі України предметами мистецтва (рис. 2.3):

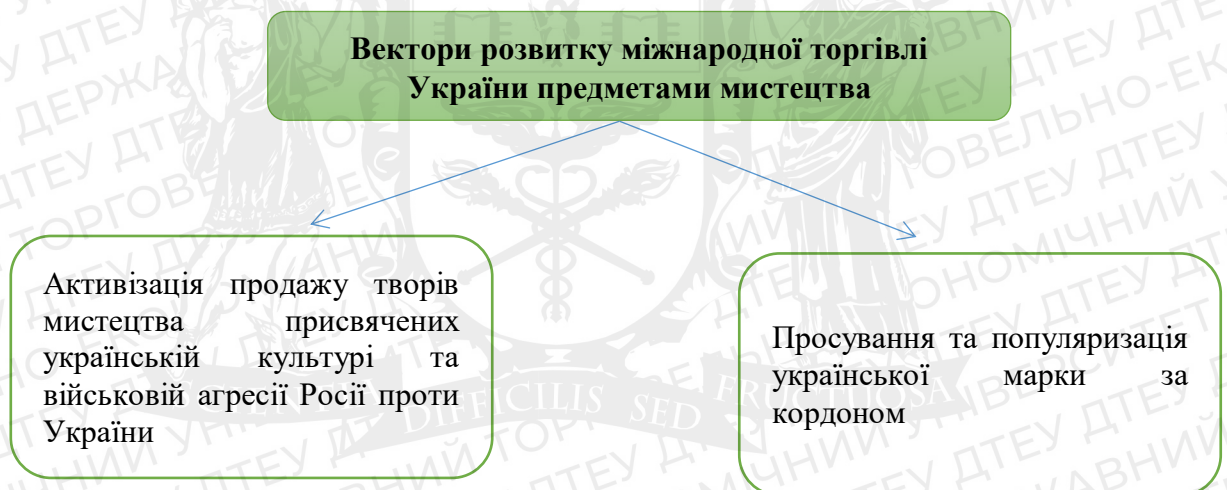


Рис. 2.3. Вектори розвитку міжнародної торгівлі України предметами мистецтва

На нашу думку, перспективними напрямками подальшого розвитку потенціалу нашої країни в сфері міжнародної торгівлі предметами мистецтва є:

- активізація продажу творів мистецтва присвячених українській культурі та військовій агресії Росії проти України (це дозволить зайвий раз показати світові жахливі наслідки окупації російських військ та надати новий поштовх до розвитку продажів за кордоном, а також представлення України на міжнародних аукціонах);
- просування та популяризація української марки за кордоном (за час незалежності України українські марки ще не були настільки популярними як

за цей рік війни, коли їх розкупили за лічені години як у відділеннях Укрпошти, так і на он-лайн майданчиках не лише українці, а й за кордоном).

Тому вважаємо, що варто звернути увагу на розвиток експорту українських марок, зважаючи на досить успішні продажі в середині країни. Впевнені, що і в інших країнах світу, українська марка посяде теж вагоме місце та завоює серця самих вибагливих колекціонерів.

Отже, можна зробити висновок, що війна впливає на усі без винятку сфери життя українців, а творчість, як найбільш чутлива, реагує на пережите найбільш емоційно. Повномасштабне вторгнення російських військ на територію України стало каталізатором багатьох культурних процесів. Багато митців з України популяризують українське мистецтво у різних його проявах, таким чином висвітлюючи жахливі події війни в нашій державі. Тому вважаємо, що на сьогодні є досить актуальним просування українських предметів мистецтва, присвячених війні в Україні. Беззаперечно, такі товари будуть користуватися великим попитом за кордоном. Крім того, варто звернути увагу на розвиток експорту українських марок, зважаючи на досить успішні продажі в середині країни. Впевнені, що і в інших країнах світу, українська марка посяде теж вагоме місце та завоює серця самих вибагливих колекціонерів. Проте має місце ряд проблем, які варто спершу вирішити. Потрібно переглянути митні тарифи на імпорту творів мистецтва. Так, як миті бар'єри вкрай зависокі, це беззаперечно негативно проявляється на обсязі імпорту операцій, тінізації ринку предметами мистецтва, викривленням їх вартості тощо. Необхідно активно розвивати інфраструктуру арт-ринку (аукціонів, фахівців з консультування, арт-дилерів, експертів з оцінки чи страхування предметів мистецтва тощо). Крім того, в Україні потрібно налагодити доступ до єдиних джерел інформації про реєстри предметів мистецтва.

### 2.3. Прогнозування обсягів зовнішньої торгівлі предметами мистецтва у плановому періоді

На підставі проведеного аналізу динаміки міжнародної торгівлі Україною предметами мистецтва та наданих рекомендацій щодо удосконалення організації даного процесу, можемо здійснити прогноз обсягів зовнішньої торгівлі культурними цінностями.

Плановий період за основу було взято на три роки: з 2023 року до 2025 року.

Вважаємо, що при вжитті заходів щодо встановлення чіткого порядку ввезення і вивезення предметів мистецтва, окреслення статусу приватного колекціонера в українському законодавстві, впровадження ліцензування послуг з оцінки творів мистецтва, а також перегляду розміру мита, обсяги зовнішньої торгівлі предметами мистецтва Україною можуть зрости в середньому на 15 %.

Розраховані показники очікуваних обсягів експорту та імпорту предметів мистецтва Україною на 2023-2025 рр. представлені на рис. 2.4.

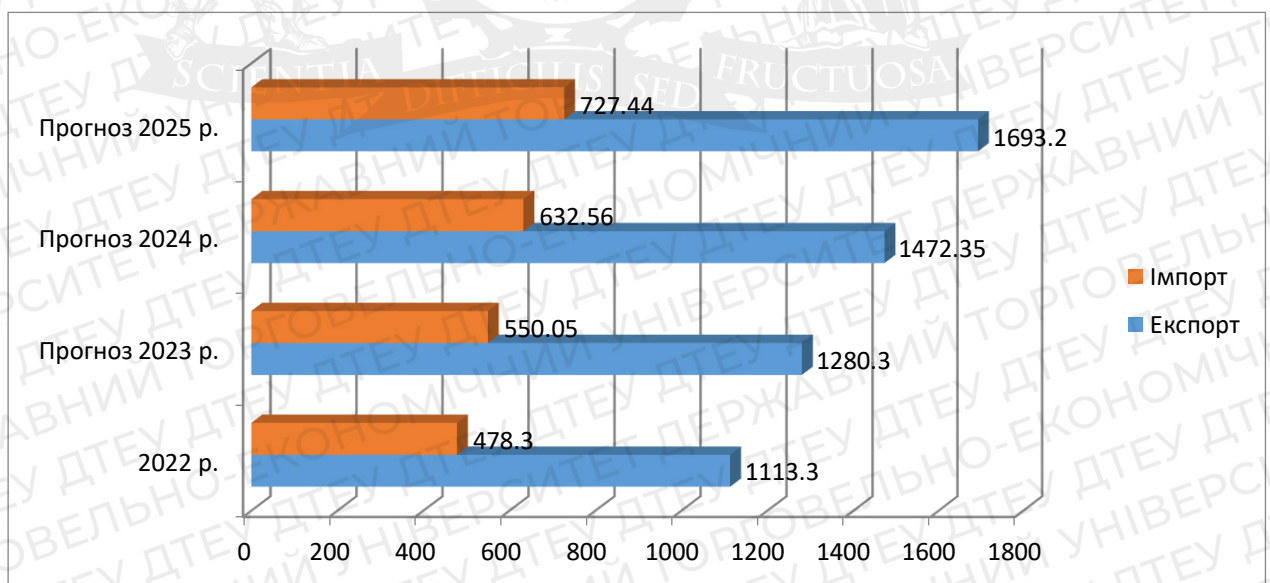


Рис. 2.4. Прогноз обсягів експорту та імпорту предметів мистецтва Україною на 2023-2025 рр., тис. дол. США [19]

Так, планується збільшити експорт предметів мистецтва у 2023 році до 1280,3 тис. дол.. США, а у 2025 році – на 1693,2 тис. дол.. США. Щодо імпорту,

то завдяки послабленню митного навантаження на ввізні товари мистецтва, очікується ріст і даного показника. Відповідно а результатами 2023 року можна спрогнозувати обсяг імпорту до 550,05 тис. дол. США, а 2025 року – до 727,44 тис. дол. США.

На основі отриманих прогнозованих даних на рис. 2.4, можемо розрахувати прогноз сальдо торговельного балансу торгівлі предметами мистецтва України на 2023-2025 рр. (табл. 2.3), використовуючи формулу (1.1).

Таблиця 2.3

Прогноз сальдо торговельного балансу торгівлі предметами мистецтва України на 2023-2025 рр., тис. дол. США [19]

Період	Показник, тис. дол. США
2023	730,25
2024	839,79
2025	965,76

Як бачимо, сальдо торговельного балансу зовнішньої торгівлі предметами мистецтва очікується позитивним, що є вкрай важливим аспектом при оцінці її доцільності та ефективності (у 2023 р. – 730,25 тис. дол. США, у 2024 р. – 839,79 тис. дол. США, у 2025 р. – 965,76 тис. дол. США). Оскільки за аналізований період 2012-2021 рр. спостерігалось виключно від'ємне значення торговельного балансу.

Далі необхідно визначити прогнозний коефіцієнт покриття імпорту експортом предметів мистецтва України на 2023-2025 рр. (табл. 2.4)

Таблиця 2.4

Прогноз коефіцієнту покриття імпорту експортом предметів мистецтва України на 2023-2025 рр. [19]

Період	Значення показника
2023	2,33
2024	2,33
2025	2,33

Як бачимо із даних табл. 2.4, коефіцієнт покриття імпорту експортом предметів мистецтва України становить 2,33, а значить у майбутньому експорт може вдвічі перекривати обсяги імпорту, що позитивно вплине на розвиток зовнішньої торгівлі нашої країни.

Далі проведемо прогноз впливу запропонованих заходів на обсяги експорту та імпорту творів мистецтва на тему війни в Україні та популяризації української культури: картини та марки поштові (рис. 2.5).

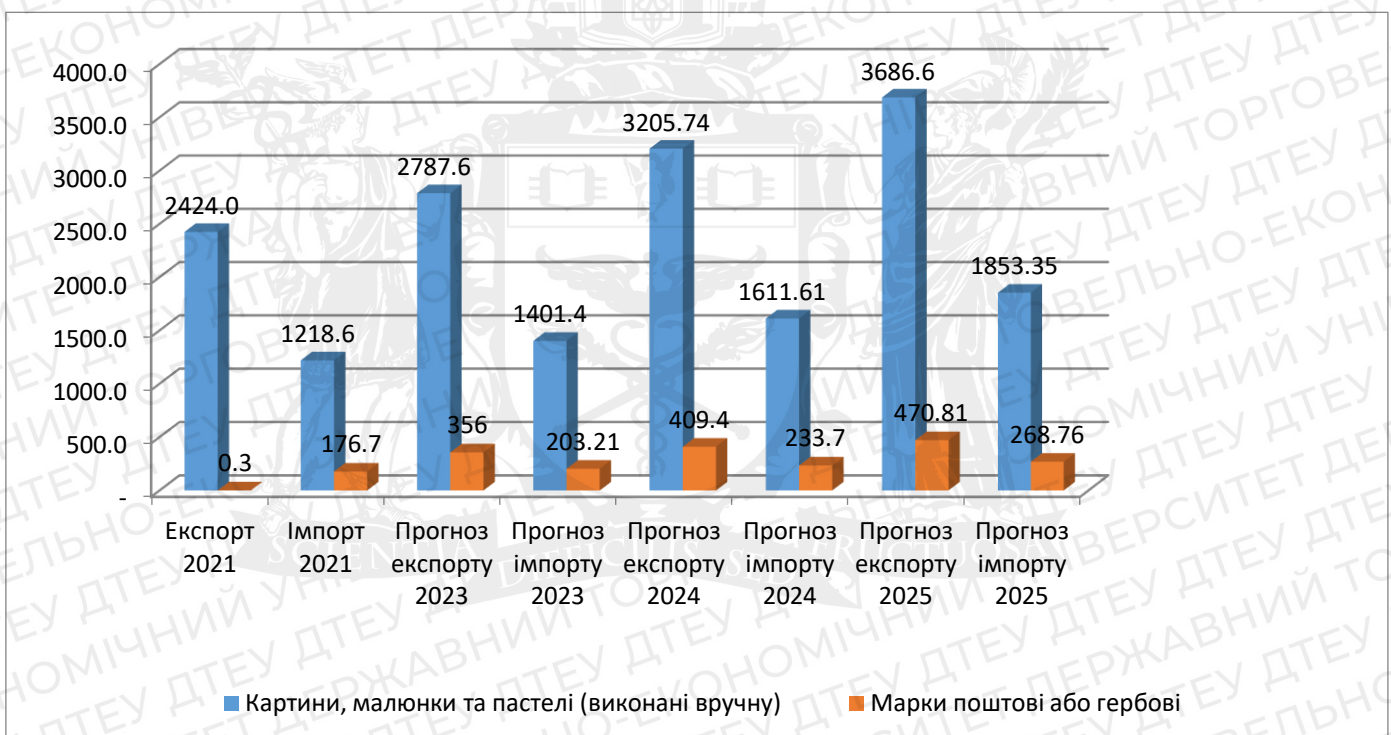


Рис. 2.5. Прогноз обсягів експорту та імпорту України окремих видів предметів мистецтва: картин та марок поштових [19]

Отож, очікується ріст обсягів даних позицій. Зокрема, якщо у 2021 році марки поштові експортувалися з України на загальну вартість 0,3 тис. дол. США, то у 2023 році очікується збільшення даного показника до відмітки 356 тис. дол. США.; до 2025 року – до 470,81 тис. дол. США. Що стосується картин та малюнків, присвячених Україні, військовим подіям на її території, планується збільшити розмір експорту даних творів мистецтва у 2023 році до 2787,6 тис. дол. США; імпорту – до 1401,4 тис. дол. США. Очікується, що такі

показники зростуть у 2025 році: експорт – до 3686,6 тис. дол. США, а імпорт – до 1853,35 тис. дол. США.

Отже, можна зробити висновок, що на підставі проведеного аналізу динаміки міжнародної торгівлі Україною предметами мистецтва та наданих рекомендацій щодо удосконалення організації даного процесу, здійснили прогноз обсягів зовнішньої торгівлі культурними цінностями. Плановий період за основу було взято на три роки: з 2023 року до 2025 року. При вжитті запропонованих заходів в даній роботі, обсяги зовнішньої торгівлі предметами мистецтва Україною можуть зрости в середньому на 15 %. Планується збільшити експорт предметів мистецтва у 2023 році до 1280,3 тис. дол.. США, а у 2025 році – на 1693,2 тис. дол.. США. Щодо імпорту, то завдяки послабленню митного навантаження на ввізні товари мистецтва, очікується ріст і даного показника. Відповідно а результатами 2023 року можна спрогнозувати обсяг імпорту до 550,05 тис. дол.. США, а 2025 року – до 727,44 тис. дол.. США. Крім того, проведено прогноз впливу запропонованих заходів на обсяги експорту та імпорту творів мистецтва на тему війни в Україні та популяризації української культури: картини та марки поштові. Якщо у 2021 році марки поштові експортувалися з України на загальну вартість 0,3 тис. дол. США, то у 2023 році очікується збільшення даного показника до відмітки 356 тис. дол. США.; до 2025 року – до 470,81 тис. дол. США. Що стосується картин та малюнків, присвячених Україні, військовим подіям на її території, планується збільшити розмір експорту даних творів мистецтва у 2023 році до 2787,6 тис. дол. США; імпорту – до 1401,4 тис. дол. США. Очікується, що такі показники зростуть у 2025 році: експорт – до 3686,6 тис. дол. США, а імпорт – до 1853,35 тис. дол. США.

## **Висновки до розділу 2**

Проведений аналіз конкурентоспроможності України на міжнародному ринку предметами мистецтва бальним методом. Дане дослідження показало, що Україна має дуже низькі показники конкурентоспроможності щодо зовнішньої

торгівлі предметами мистецтва. Зокрема, визначено слабкий рівень просування даного виду товару на світовий ринок. Хоча, як показав аналіз обсягів експорту та імпорту предметами мистецтва, українські картини мають достатньо хороший попит за кордоном. Варто звернути увагу на розвиток експорту українських марок, зважаючи на досить успішні продажі в середині країни. Впевнені, що і в інших країнах світу, українська марка посіде теж вагоме місце та завоює серця самих вибагливих колекціонерів. Проте має місце ряд проблем, які варто спершу вирішити. Потрібно переглянути митні тарифи на імпортовані твори мистецтва. Так, як митні бар'єри вкрай зависокі, це беззаперечно негативно проявляється на обсязі імпортованих операцій, тінізації ринку предметами мистецтва, викривленням їх вартості тощо. Необхідно активно розвивати інфраструктуру арт-ринку (аукціонів, фахівців з консультування, арт-дилерів, експертів з оцінки чи страхування предметів мистецтва тощо). Крім того, в Україні потрібно налагодити доступ до єдиних джерел інформації про реєстри предметів мистецтва. При вжитті запропонованих заходів в даній роботі, обсяги зовнішньої торгівлі предметами мистецтва Україною можуть зрости в середньому на 15 %. Планується збільшити експорт предметів мистецтва у 2023 році до 1280,3 тис. дол. США, а у 2025 році – на 1693,2 тис. дол. США. Щодо імпорту, то завдяки послабленню митного навантаження на ввізні товари мистецтва, очікується ріст і даного показника. Відповідно до результатів 2023 року можна спрогнозувати обсяг імпорту до 550,05 тис. дол. США, а 2025 року – до 727,44 тис. дол. США. Крім того, проведено прогноз впливу запропонованих заходів на обсяги експорту та імпорту творів мистецтва на тему війни в Україні та популяризації української культури: картини та марки поштові.



## ВИСНОВКИ І ПРОПОЗИЦІЇ

Отже, відповідно до поставлених завдань, можна зробити наступні висновки:

1. У 2021 році світовий ринок предметами мистецтва значно відновився: загальний обсяг продажів дилерами та аукціонними будинками сягнув приблизно 65,1 мільярда доларів США. До 2020 року останній серйозний спад був у 2009 році, коли вартість продажів впала на 36% до мінімуму в 39,5 мільярдів доларів, оскільки наслідки світової фінансової кризи вплинули майже на всі частини ринку. Найбільші ринки предметами мистецтва - США, Китай і Великобританія.

2. Обсяги експорту та імпорту предметами мистецтва України є досить незначними в загальній структурі зовнішньої торгівлі товарами – за аналізований період відсоток до загального обсягу становить нуль. Обсяги імпорту предметів мистецтва загалом перевищують обсяги експорту за період 2012-2021 рр., проте, у 2022 році експорт становив 1113,3 тис. дол. США, а імпорт, порівняно, менший та має показник 478,3 тис. дол. США. В період 2012-2014 рр. обсяги імпорту предметами мистецтва сягали найбільших показників. Після військового вторгнення Російської Федерації та анексії нею Криму, зовнішня торгівля предметами мистецтва України вкрай різко скоротилася.

3. Отримане значення індексу Ліснера-Баласси 0,0016 свідчить, що даний показник нижче 1 та відноситься до групи А, де Україна не має порівняльних переваг в експорті творами мистецтва. Крім того, був проведений аналіз конкурентоспроможності України на міжнародному ринку предметами мистецтва бальним методом. Дане дослідження показало, що Україна має дуже низькі показники конкурентоспроможності щодо зовнішньої торгівлі предметами мистецтва. Матриця SWOT-аналізу України міжнародної торгівлі предметами мистецтва дає підстави зазначити, що мають місце ряд проблем в даному напрямі.

4. Сьогодні є досить актуальним просування українських предметів мистецтва, присвячених війні в Україні. Крім того, варто звернути увагу на розвиток експорту українських марок, зважаючи на досить успішні продажі в середині країни. Впевнені, що і в інших країнах світу, українська марка посяде теж вагоме місце та завоює серця самих вибагливих колекціонерів. Проте має місце ряд проблем, які варто спершу вирішити. Потрібно переглянути митні тарифи на імпорту творів мистецтва. Так, як миті бар'єри вкрай зависокі, це беззаперечно негативно проявляється на обсязі імпорту операцій, тінізації ринку предметами мистецтва, викривленням їх вартості тощо. Необхідно активно розвивати інфраструктуру арт-ринку. Крім того, в Україні потрібно налагодити доступ до єдиних джерел інформації про реєстри предметів мистецтва.

5. При вжитті запропонованих заходів в даній роботі, обсяги зовнішньої торгівлі предметами мистецтва Україною можуть зрости в середньому на 15 %. Планується збільшити експорт предметів мистецтва у 2023 році до 1280,3 тис. дол. США, а у 2025 році – на 1693,2 тис. дол. США. Відповідно а результатами 2023 року можна спрогнозувати обсяг імпорту до 550,05 тис. дол. США, а 2025 року – до 727,44 тис. дол. США. Крім того, проведено прогноз впливу запропонованих заходів на обсяги експорту та імпорту творів мистецтва на тему війни в Україні та популяризації української культури: картини та марки поштові. Якщо у 2021 році марки поштові експортувалися з України на загальну вартість 0,3 тис. дол. США, то у 2023 році очікується збільшення даного показника до відмітки 356 тис. дол. США.; до 2025 року – до 470,81 тис. дол. США. Що стосується картин та малюнків, присвячених Україні, військовим подіям на її території, планується збільшити розмір експорту даних творів мистецтва у 2023 році до 2787,6 тис. дол. США; імпорту – до 1401,4 тис. дол. США. Очікується, що такі показники зростуть у 2025 році: експорт – до 3686,6 тис. дол. США, а імпорту – до 1853,35 тис. дол. США.

## СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Про авторське право і суміжні права : Закон України від 23.12.1993 р. № 3792-ХІІ. Дата оновлення: 14.10.2020. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3792-12#Text>.
2. Про затвердження видів економічної діяльності, які належать до креативних індустрій : розпорядження Кабінету Міністрів України від 24.04.2019 р. № 265-р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/265-2019-p#Text>
3. Про охорону прав на промислові зразки : Закон України від 23.12.93 р. № 3770-ХІІ. Дата оновлення: 14.10.2020. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3688-12#Text>.
4. Про охорону прав на промислові зразки : Закон України від 23.12.93 р. № 3770-ХІІ. Дата оновлення: 14.10.2020. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3688-12#Text>. 11.Стаття «artistic works». [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.lawinsider.com/dictionary/artistic-works>
5. Бернська конвенція про охорону літературних і художніх творів від 24.07.1971 (переклад українською). [Електронний ресурс]. – Режим доступу : [https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995\\_051#Text](https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_051#Text). 13.Universal Copyright Convention as revised at Paris on 24 July 1971, with Appendix Declaration relating to Article XVII and Resolution concerning Article XI 1971. URL: [http://portal.unesco.org/en/ev.php-URL\\_ID=15241&URL\\_DO=DO\\_TOPIC&URL\\_SECTION=201.html](http://portal.unesco.org/en/ev.php-URL_ID=15241&URL_DO=DO_TOPIC&URL_SECTION=201.html).
6. Борко Ю. Л. Продаж творів мистецтва: нюанси оподаткування. С77 Створення, охорона, захист і комерціалізація об'єктів права, 2022, 230.
7. Вагонова О. Г., Чернобаєв В. В., Нестерова Л. Г. Удосконалення підходів проведення товарознавчої експертизи на прикладі оцінки предметів

антикваріату та колекціонування. Економічний простір, 2022. – № 180. – С. 9-15.

8. Дахнюк А. М., Передрій О. І. Особливості ринку антикваріату та творів мистецтва. Товарознавчий вісник, 2022. – №1.15. – С. 31-44.

9. Думчиков М. О. Напрями протидії легалізації злочинних доходів за допомогою віртуальних активів. Редакційна колегія: АМ Куліш–доктор юридичних наук, професор, заслужений юрист України; ВВ Миргород-Карпова–кандидат юридичних наук; АВ Стеблянюк–доктор філософії зі спеціальності 081 «Право»; ВВ Пахомов–доктор юридичних наук, професор, 2022. – с. 257.

10. Кім О. Інтеграційні процеси в освітніх сегментах України, заходу і Республіки Корея. International Science Journal of Education & Linguistics, 2022. – № 1.3. – С. 107-119.

11. Міронова Т. Функціонери сучасного українського арт-ринку: діяльність приватного арт-сегмента. УКРАЇНСЬКА КУЛЬТУРА: МИНУЛЕ, СУЧАСНЕ, ШЛЯХИ РОЗВИТКУ (НАПРЯМ: КУЛЬТУРОЛОГІЯ), 2022. – № 43. – С. 116-121.

12. Мозгова Н. Г. Культурологічні виміри актуальних проблем мистецтва: колективна монографія/за заг. ред. проф. ТІ Андрущенко.–Київ: Вид-во НПУ імені МП Драгоманова, 2022.–252 с.

13. Момот Т., Момот Д. Інфраструктура ринку арт-індустрії: аналіз сучасної структури та функцій. Сучасний стан наукових досліджень та ехнологій в промисловості. 2018. – № 2 (4) . – С. 34–44.

14. Оленіна О., Проценко О., Пічугіна Ю. Статус мистецтва в сучасному цифровому просторі. Культура України, 2022. – 78. – С. 18-29.

15. Пальмова Т.Г.. Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація . In: Культура і мистецтво: сучасний науковий вимір: матеріали VI Всеукр. наук. конф. молод. вч., асп. 2022. – р. 80.

16. Плисюк С., Чоп Т.О. Сучасні технології у мистецтві. Збірник тез III Міжнародної науково-практичної конференції молодих учених та студентів „Філософські виміри техніки“, 2022. – С. 79-81.
17. Сагалович А., Звоник А. Художні аукціони як вагома частина сучасного мистецького ринку. Scientific Collection «InterConf+», 2022. – № 28 (137). – С. 20-27.
18. Сагалович А., Звоник А. Мистецький ринок та його розвиток. Scientific Collection «InterConf», 2022. –№ 123. – С. 26-32.
19. Сайт Державної служби статистики України 2021 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.ukrstat.gov.ua>
20. Семко Я. С. Сучасне мистецтво як предмет споживання. Актуальні проблеми філософії та соціології, 2022. – № 36. – С. 86-90.
21. Улігіна О., Якуша Є. Твори образотворчого мистецтва за законодавством України, США та ЄС. Теорія і практика інтелектуальної власності, 2022. – №4. – С. 30-39.
22. Шульга В. О. Правове забезпечення співробітництва держав у сфері охорони культурних цінностей: досвід Європейського Союзу. ЮРИДИЧНИЙ ВІСНИК, 2022. – с. 82.
23. Шульга В. О. Правове регулювання реституції та повернення культурних цінностей на міжнародному та національному рівнях. JURIS, 2022. – с. 49.
24. Directive 2001/29/EC of the European Parliament and of the Council of 22 May 2001 on the harmonisation of certain aspects of copyright and related rights in the information society. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A32001L0029&qid=1648284143554>.
25. Global Art Market Annual Report: The Art Market in 2016 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://www.artbasel.com/about/initiatives/the-art-market>

26. Global Art Market Annual Report: The Art Market in 2017 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://www.artbasel.com/about/initiatives/the-art-market>
27. Global Art Market Annual Report: The Art Market in 2018 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://www.artbasel.com/about/initiatives/the-art-market>
28. Global Art Market Annual Report: The Art Market in 2019 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://www.artbasel.com/about/initiatives/the-art-market>
29. Global Art Market Annual Report: The Art Market in 2020 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://www.artbasel.com/about/initiatives/the-art-market>
30. Global Coin Collecting Market Research Report: 2021. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://www.issuewire.com/global-coin-collecting-market-research-report-2021-1692064418056848>

## ДОДАТОК

Додаток А.

## Зовнішня торгівля окремими видами товарів за країнами світу за січень 2022 року

Найменування	Одиниця виміру	Експорт		Імпорт	
		Кількість	Вартість, тис.дол.США	Кількість	Вартість, тис.дол.США
<b>0</b>					
<b>Всього</b>					
<b>ВСЬОГО</b>		-	239,7	-	126,4
<b>9701000000</b>					
Картини, малюнки та пастелі, повністю виконані вручну, за винятком малюнків товарної позиції 4906 та інших готових виробів, розмальованих або декорованих вручну" колажі та аналогічні декоративні зображення:					
<b>ВСЬОГО</b>	кг	2981,4	206,9	113,8	55,1
АВСТРАЛІЯ	кг	1,4	0,3	-	-
ГЕРНСІ	кг	2,6	0,6	-	-
ГРУЗІЯ	кг	-	-	5,5	0,5
ІРЛАНДІЯ	кг	5,6	0,9	-	-
ІТАЛІЯ	кг	0,5	0,2	51,1	5,2
КАНАДА	кг	4,4	0,7	-	-
КУВЕЙТ	кг	8,5	0,1	-	-
НЕВИЗНАЧЕНІ КРАЇНИ	кг	1,0	0,1	0,8	0,1
НІМЕЧЧИНА	кг	2249,1	65,3	-	-
ОБ'ЄДНАНІ АРАБСЬКІ ЕМІРАТИ	кг	2,3	0,3	-	-
СПОЛУЧЕНЕ КОРОЛІВСТВО ВЕЛИКОЇ БРИТАНІЇ ТА ПІВНІЧНОЇ ІРЛАНДІЇ	кг	83,7	17,7	11,0	47,7
США	кг	612,3	118,6	40,0	-
ФРАНЦІЯ	кг	-	-	5,5	1,5
ШВЕЙЦАРІЯ	кг	1,0	0,5	-	-
ШВЕЦІЯ	кг	8,9	1,7	-	-
<b>9701100000</b>					
- картини, малюнки та пастелі					
<b>ВСЬОГО</b>	кг	2972,3	206,8	113,8	55,1
АВСТРАЛІЯ	кг	1,4	0,3	-	-
ГЕРНСІ	кг	2,6	0,6	-	-
ГРУЗІЯ	кг	-	-	5,5	0,5
ІРЛАНДІЯ	кг	5,6	0,9	-	-
ІТАЛІЯ	кг	0,5	0,2	51,1	5,2
КАНАДА	кг	4,4	0,7	-	-
НЕВИЗНАЧЕНІ КРАЇНИ	кг	1,0	0,1	0,8	0,1
НІМЕЧЧИНА	кг	2249,1	65,3	-	-
ОБ'ЄДНАНІ АРАБСЬКІ ЕМІРАТИ	кг	1,8	0,3	-	-

<b>СПОЛУЧЕНЕ КОРОЛІВСТВО ВЕЛИКОЇ БРИТАНІЇ ТА ПІВНІЧНОЇ ІРЛАНДІЇ</b>	кг	83,7	17,7	11,0	47,7
<b>США</b>	кг	612,3	118,6	40,0	-
<b>ФРАНЦІЯ</b>	кг	-	-	5,5	1,5
<b>ШВЕЙЦАРІЯ</b>	кг	1,0	0,5	-	-
<b>ШВЕЦІЯ</b>	кг	8,9	1,7	-	-
<b>9701900000</b>					
<b>- інші</b>					
<b>ВСЬОГО</b>	кг	9,0	0,1	-	-
<b>КУВЕЙТ</b>	кг	8,5	0,1	-	-
<b>ОБ'ЄДНАНІ АРАБСЬКІ ЕМІРАТИ</b>	кг	0,5	0,0	-	-
<b>9702000000</b>					
<b>Оригінали гравюр, естампів та літографій</b>					
<b>ВСЬОГО</b>	кг	-	-	3,0	13,1
<b>АВСТРІЯ</b>	кг	-	-	3,0	13,1
<b>9703000000</b>					
<b>Оригінали скульптур і статуеток з будь-якого матеріалу</b>					
<b>ВСЬОГО</b>	кг	606,5	32,8	354,0	9,9
<b>АВСТРІЯ</b>	кг	-	-	295,0	6,4
<b>БЕЛЬГІЯ</b>	кг	-	-	3,0	2,4
<b>ГРУЗІЯ</b>	кг	-	-	56,0	1,2
<b>ДОМІНІКАНСЬКА РЕСПУБЛІКА</b>	кг	555,0	13,3	-	-
<b>ШВЕЙЦАРІЯ</b>	кг	51,5	19,4	-	-
<b>9704000000</b>					
<b>Марки поштові або гербові, знаки поштової оплати, у тому числі першого дня гашення, поштові канцелярські предмети (гербовий папір) та подібні предмети, використані або невикористані, за винятком товарів товарної позиції 4907</b>					
<b>ВСЬОГО</b>	кг	-	-	0,5	38,0
<b>ШВЕЙЦАРІЯ</b>	кг	-	-	0,5	38,0
<b>9706000000</b>					
<b>Предмети антикваріату віком понад 100 років</b>					
<b>ВСЬОГО</b>	кг	-	-	2,4	10,4
<b>НІМЕЧЧИНА</b>	кг	-	-	2,2	3,6
<b>ШВЕЙЦАРІЯ</b>	кг	-	-	0,2	6,7



Табл.45.1  
(дол.)

## Зовнішня торгівля окремими видами товарів за країнами світу за січень 2022 року

Найменування	Одиниця виміру	Експорт		Імпорт	
		Кількість	Вартість, тис.дол.США	Кількість	Вартість, тис.дол.США
<b>0</b>					
<b>Всього</b>					
<b>ВСЬОГО</b>		-	239,7	-	126,4
<b>9701000000</b>					
Картини, малюнки та пастелі, повністю виконані вручну, за винятком малюнків товарної позиції 4906 та інших готових виробів, розмальованих або декорованих вручну" колажі та аналогічні декоративні зображення:					
<b>ВСЬОГО</b>	кг	2981,4	206,9	113,8	55,1
АВСТРАЛІЯ	кг	1,4	0,3	-	-
ГЕРНСІ	кг	2,6	0,6	-	-
ГРУЗІЯ	кг	-	-	5,5	0,5
ІРЛАНДІЯ	кг	5,6	0,9	-	-
ІТАЛІЯ	кг	0,5	0,2	51,1	5,2
КАНАДА	кг	4,4	0,7	-	-
КУВЕЙТ	кг	8,5	0,1	-	-
НЕВИЗНАЧЕНІ КРАЇНИ	кг	1,0	0,1	0,8	0,1
НІМЕЧЧИНА	кг	2249,1	65,3	-	-
ОБ'ЄДНАНІ АРАБСЬКІ ЕМІРАТИ	кг	2,3	0,3	-	-
СПОЛУЧЕНЕ КОРОЛІВСТВО ВЕЛИКОЇ БРИТАНІЇ ТА ПІВНІЧНОЇ ІРЛАНДІЇ	кг	83,7	17,7	11,0	47,7
США	кг	612,3	118,6	40,0	-
ФРАНЦІЯ	кг	-	-	5,5	1,5
ШВЕЙЦАРІЯ	кг	1,0	0,5	-	-
ШВЕЦІЯ	кг	8,9	1,7	-	-
<b>9701100000</b>					
- картини, малюнки та пастелі					
<b>ВСЬОГО</b>	кг	2972,3	206,8	113,8	55,1
АВСТРАЛІЯ	кг	1,4	0,3	-	-
ГЕРНСІ	кг	2,6	0,6	-	-
ГРУЗІЯ	кг	-	-	5,5	0,5
ІРЛАНДІЯ	кг	5,6	0,9	-	-
ІТАЛІЯ	кг	0,5	0,2	51,1	5,2
КАНАДА	кг	4,4	0,7	-	-
НЕВИЗНАЧЕНІ КРАЇНИ	кг	1,0	0,1	0,8	0,1
НІМЕЧЧИНА	кг	2249,1	65,3	-	-
ОБ'ЄДНАНІ АРАБСЬКІ ЕМІРАТИ	кг	1,8	0,3	-	-

<b>СПОЛУЧЕНЕ КОРОЛІВСТВО ВЕЛИКОЇ БРИТАНІЇ ТА ПІВНІЧНОЇ ІРЛАНДІЇ</b>	кг	83,7	17,7	11,0	47,7
<b>США</b>	кг	612,3	118,6	40,0	-
<b>ФРАНЦІЯ</b>	кг	-	-	5,5	1,5
<b>ШВЕЙЦАРІЯ</b>	кг	1,0	0,5	-	-
<b>ШВЕЦІЯ</b>	кг	8,9	1,7	-	-
<b>9701900000</b>					
<b>- інші</b>					
<b>ВСЬОГО</b>	кг	9,0	0,1	-	-
<b>КУВЕЙТ</b>	кг	8,5	0,1	-	-
<b>ОБ'ЄДНАНІ АРАБСЬКІ ЕМІРАТИ</b>	кг	0,5	0,0	-	-
<b>9702000000</b>					
<b>Оригінали гравюр, естампів та літографій</b>					
<b>ВСЬОГО</b>	кг	-	-	3,0	13,1
<b>АВСТРІЯ</b>	кг	-	-	3,0	13,1
<b>9703000000</b>					
<b>Оригінали скульптур і статуеток з будь-якого матеріалу</b>					
<b>ВСЬОГО</b>	кг	606,5	32,8	354,0	9,9
<b>АВСТРІЯ</b>	кг	-	-	295,0	6,4
<b>БЕЛЬГІЯ</b>	кг	-	-	3,0	2,4
<b>ГРУЗІЯ</b>	кг	-	-	56,0	1,2
<b>ДОМІНІКАНСЬКА РЕСПУБЛІКА</b>	кг	555,0	13,3	-	-
<b>ШВЕЙЦАРІЯ</b>	кг	51,5	19,4	-	-
<b>9704000000</b>					
<b>Марки поштові або гербові, знаки поштової оплати, у тому числі першого дня гашення, поштові канцелярські предмети (гербовий папір) та подібні предмети, використані або невикористані, за винятком товарів товарної позиції 4907</b>					
<b>ВСЬОГО</b>	кг	-	-	0,5	38,0
<b>ШВЕЙЦАРІЯ</b>	кг	-	-	0,5	38,0
<b>9706000000</b>					
<b>Предмети антикваріату віком понад 100 років</b>					
<b>ВСЬОГО</b>	кг	-	-	2,4	10,4
<b>НІМЕЧЧИНА</b>	кг	-	-	2,2	3,6
<b>ШВЕЙЦАРІЯ</b>	кг	-	-	0,2	6,7

Табл.45.1  
(дол.)

## Зовнішня торгівля окремими видами товарів за країнами світу за липень-грудень 2020 року

Найменування	Одиниця виміру	Експорт		Імпорт	
		Кількість	Вартість, тис.дол.США	Кількість	Вартість, тис.дол.США
<b>0</b>					
<b>Всього</b>					
<b>ВСЬОГО</b>		-	498,6	-	3434,8
<b>9701000000</b>					
Картини, малюнки та пастелі, повністю виконані вручну, за винятком малюнків товарної позиції 4906 та інших готових виробів, розмальованих або декорованих вручну" колажі та аналогічні декоративні зображення:					
<b>ВСЬОГО</b>	кг	12299,3	123,4	1018,0	2301,3
АЗЕРБАЙДЖАН	кг	20,7	0,4	-	-
БЕЛЬГІЯ	кг	-	-	0,6	0,6
В'ЄТНАМ	кг	1,7	0,1	-	-
ВІРМЕНІЯ	кг	-	-	11,0	0,7
ГРЕЦІЯ	кг	-	-	226,1	7,3
ГРУЗІЯ	кг	-	-	2,0	0,2
ІТАЛІЯ	кг	-	-	96,0	4,6
КАЗАХСТАН	кг	-	-	1,5	0,1
КИТАЙ	кг	-	-	22,2	2,2
КУВЕЙТ	кг	38,0	2,8	-	-
ЛИТВА	кг	-	-	50,0	5,3
НЕВИЗНАЧЕНІ КРАЇНИ	кг	4,0	0,2	0,4	0,0
НІДЕРЛАНДИ	кг	-	-	7,0	2,3
НІМЕЧЧИНА	кг	11180,0	102,2	88,2	2,9
НОРВЕГІЯ	кг	-	-	7,0	4,0
ПОЛЬЩА	кг	99,0	1,0	-	-
РЕСПУБЛІКА МОЛДОВА	кг	95,0	0,6	-	-
РОСІЙСЬКА ФЕДЕРАЦІЯ	кг	104,9	1,8	189,5	6,1
СПОЛУЧЕНЕ КОРОЛІВСТВО ВЕЛИКОЇ БРИТАНІЇ ТА ПІВНІЧНОЇ ІРЛАНДІЇ	кг	-	-	92,5	2128,4
США	кг	481,0	5,4	208,1	91,0
ТУРЕЧЧИНА	кг	25,0	3,0	-	-
УГОРЩИНА	кг	-	-	1,1	0,1
ФІНЛЯНДІЯ	кг	-	-	1,0	3,4
ФРАНЦІЯ	кг	-	-	9,0	20,2
ЧЕХІЯ	кг	-	-	1,0	17,9
ШВЕЙЦАРІЯ	кг	250,0	5,9	-	-
ШВЕЦІЯ	кг	-	-	3,8	4,0

**9701100000****- картини, малюнки та пастелі**

<b>ВСЬОГО</b>	кг	<b>12102,3</b>	<b>117,4</b>	<b>601,4</b>	<b>2240,9</b>
<b>АЗЕРБАЙДЖАН</b>	кг	<b>20,7</b>	<b>0,4</b>	-	-
<b>БЕЛЬГІЯ</b>	кг	-	-	<b>0,6</b>	<b>0,6</b>
<b>В'ЄТНАМ</b>	кг	<b>1,7</b>	<b>0,1</b>	-	-
<b>ВІРМЕНІЯ</b>	кг	-	-	<b>11,0</b>	<b>0,7</b>
<b>ГРУЗІЯ</b>	кг	-	-	<b>2,0</b>	<b>0,2</b>
<b>КАЗАХСТАН</b>	кг	-	-	<b>1,5</b>	<b>0,1</b>
<b>КИТАЙ</b>	кг	-	-	<b>22,2</b>	<b>2,2</b>
<b>КУВЕЙТ</b>	кг	<b>38,0</b>	<b>2,8</b>	-	-
<b>ЛИТВА</b>	кг	-	-	<b>50,0</b>	<b>5,3</b>
<b>НЕВИЗНАЧЕНІ КРАЇНИ</b>	кг	<b>4,0</b>	<b>0,2</b>	<b>0,4</b>	<b>0,0</b>
<b>НІДЕРЛАНДИ</b>	кг	-	-	<b>7,0</b>	<b>2,3</b>
<b>НІМЕЧЧИНА</b>	кг	<b>11180,0</b>	<b>102,2</b>	<b>6,5</b>	<b>0,3</b>
<b>РЕСПУБЛІКА МОЛДОВА</b>	кг	<b>95,0</b>	<b>0,6</b>	-	-
<b>РОСІЙСЬКА ФЕДЕРАЦІЯ</b>	кг	<b>104,9</b>	<b>1,8</b>	<b>189,5</b>	<b>6,1</b>
<b>СПОЛУЧЕНЕ КОРОЛІВСТВО ВЕЛИКОЇ БРИТАНІЇ ТА ПІВНІЧНОЇ ІРЛАНДІЇ</b>	кг	-	-	<b>92,5</b>	<b>2128,4</b>
<b>США</b>	кг	<b>408,0</b>	<b>3,4</b>	<b>208,1</b>	<b>91,0</b>
<b>УГОРЩИНА</b>	кг	-	-	<b>1,1</b>	<b>0,1</b>
<b>ФРАНЦІЯ</b>	кг	-	-	<b>6,0</b>	<b>0,2</b>
<b>ШВЕЙЦАРІЯ</b>	кг	<b>250,0</b>	<b>5,9</b>	-	-
<b>ШВЕЦІЯ</b>	кг	-	-	<b>3,0</b>	<b>3,5</b>

**9701900000****- інші**

<b>ВСЬОГО</b>	кг	<b>197,0</b>	<b>6,0</b>	<b>416,6</b>	<b>60,4</b>
<b>ГРЕЦІЯ</b>	кг	-	-	<b>226,1</b>	<b>7,3</b>
<b>ІТАЛІЯ</b>	кг	-	-	<b>96,0</b>	<b>4,6</b>
<b>НІМЕЧЧИНА</b>	кг	-	-	<b>81,7</b>	<b>2,6</b>
<b>НОРВЕГІЯ</b>	кг	-	-	<b>7,0</b>	<b>4,0</b>
<b>ПОЛЬЩА</b>	кг	<b>99,0</b>	<b>1,0</b>	-	-
<b>США</b>	кг	<b>73,0</b>	<b>1,9</b>	-	-
<b>ТУРЕЧЧИНА</b>	кг	<b>25,0</b>	<b>3,0</b>	-	-
<b>ФІНЛЯНДІЯ</b>	кг	-	-	<b>1,0</b>	<b>3,4</b>
<b>ФРАНЦІЯ</b>	кг	-	-	<b>3,0</b>	<b>20,0</b>
<b>ЧЕХІЯ</b>	кг	-	-	<b>1,0</b>	<b>17,9</b>
<b>ШВЕЦІЯ</b>	кг	-	-	<b>0,8</b>	<b>0,5</b>

**9702000000****Оригінали гравюр, естампів та літографій**

<b>ВСЬОГО</b>	кг	-	-	<b>6,0</b>	<b>2,3</b>
<b>США</b>	кг	-	-	<b>6,0</b>	<b>2,3</b>

**9703000000****Оригінали скульптур і статуєток з будь-якого матеріалу**

<b>ВСЬОГО</b>	кг	<b>23201,3</b>	<b>345,1</b>	<b>2517,8</b>	<b>115,5</b>
<b>АВСТРІЯ</b>	кг	<b>4000,0</b>	<b>5,9</b>	<b>1,7</b>	<b>11,9</b>
<b>В'ЄТНАМ</b>	кг	<b>711,3</b>	<b>26,8</b>	-	-
<b>ІТАЛІЯ</b>	кг	-	-	<b>810,0</b>	<b>10,8</b>
<b>КАНАДА</b>	кг	-	-	<b>0,1</b>	<b>0,2</b>
<b>ЛАТВІЯ</b>	кг	-	-	<b>258,5</b>	<b>5,8</b>
<b>ЛІВАН</b>	кг	-	-	<b>167,0</b>	<b>1,1</b>
<b>ЛИТВА</b>	кг	<b>17000,0</b>	<b>135,3</b>	<b>100,0</b>	<b>16,2</b>

НІМЕЧЧИНА	кг	-	-	70,0	-
ПОЛЬЩА	кг	-	-	850,0	63,0
РЕСПУБЛІКА МОЛДОВА	кг	1490,0	177,1	-	-
СПОЛУЧЕНЕ КОРОЛІВСТВО ВЕЛИКОЇ БРИТАНІЇ ТА ПІВНІЧНОЇ ІРЛАНДІЇ	кг	-	-	11,5	3,5
США	кг	-	-	249,0	3,0
<b>9704000000</b>					
Марки поштової або гербові, знаки поштової оплати, у тому числі першого дня гашення, поштові канцелярські предмети (гербовий папір) та подібні предмети, використані або невикористані, за винятком товарів товарної позиції 4907					
<b>ВСЬОГО</b>	кг	57,2	18,3	369,7	144,6
АВСТРІЯ	кг	-	-	1,0	12,0
НІМЕЧЧИНА	кг	47,9	15,7	130,3	84,0
США	кг	8,4	2,3	238,5	48,6
ФРАНЦІЯ	кг	0,9	0,3	-	-
<b>9705000000</b>					
Колекції та предмети колекціонування із зоології, ботаніки, мінералогії, анатомії або такі, що становлять історичний, археологічний, палеонтологічний, етнографічний чи нумізматичний інтерес					
<b>ВСЬОГО</b>	кг	118,4	11,7	10381,6	782,9
ІСПАНІЯ	кг	-	-	69,0	1,8
ІТАЛІЯ	кг	-	-	3056,2	30,4
МАВРИКІЙ	кг	-	-	125,0	2,9
НАМІБІЯ	кг	-	-	85,0	1,6
НІМЕЧЧИНА	кг	-	-	6335,0	710,1
ПІВДЕННА АФРИКА	кг	-	-	432,0	18,1
США	кг	-	-	113,1	8,4
УГОРЩИНА	кг	-	-	162,0	9,1
ФРАНЦІЯ	кг	118,4	11,7	4,3	0,4
<b>9706000000</b>					
Предмети антикваріату віком понад 100 років					
<b>ВСЬОГО</b>	кг	-	-	271,7	88,2
АВСТРІЯ	кг	-	-	160,0	4,7
БРАЗИЛІЯ	кг	-	-	0,0	1,2
ЛИТВА	кг	-	-	0,0	5,1
НІМЕЧЧИНА	кг	-	-	73,4	41,2
НОРВЕГІЯ	кг	-	-	0,1	3,7
ПОЛЬЩА	кг	-	-	0,3	7,1
СПОЛУЧЕНЕ КОРОЛІВСТВО ВЕЛИКОЇ БРИТАНІЇ ТА ПІВНІЧНОЇ ІРЛАНДІЇ	кг	-	-	2,0	9,6
США	кг	-	-	9,4	10,7
ЧЕХІЯ	кг	-	-	0,1	1,4
ШВЕЦІЯ	кг	-	-	26,4	3,6

